

К 33/О-95

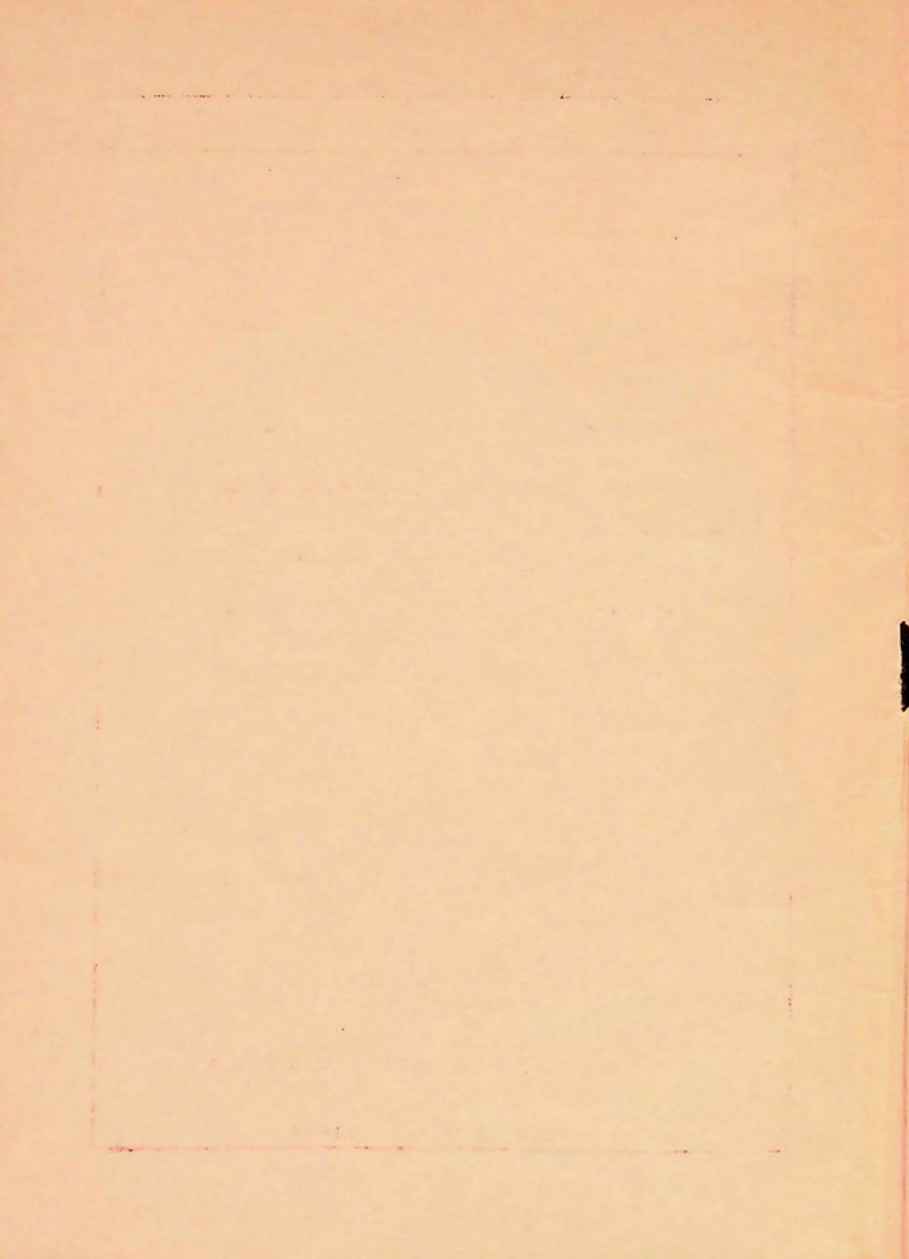
120000867710

**СЪВЕТ НА БЪЛГАРСКИТЕ
ПРОФЕСИОНАЛНИ СЪЮЗИ — РУСЕ**

О Т Ч Е Т Е Н Д О К Л А Д

**НА ОКРЪЖНИЯ СЪВЕТ НА БЪЛ-
ГАРСКИТЕ ПРОФЕСИОНАЛНИ СЪ-
ЮЗИ — РУСЕ ЗА ДЕЙНОСТТА
НА ОКРЪЖНИТЕ ПРОФСЪЮЗНИ
ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ ПРЕЗ ПЕ-
РИОДА ОТ 22 АПРИЛ 1969 ГОДИНА
ДО 12 ОКТОМВРИ 1971 ГОДИНА**

РУСЕ, 12. X. 1971 ГОДИНА

ОКРЪЖЕН СЪВЕТ НА БЪЛГАРСКИТЕ
ПРОФЕСИОНАЛНИ СЪЮЗИ — РУСЕ

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

НА ОКРЪЖНИЯ СЪВЕТ НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРОФЕ-
СИОНАЛНИ СЪЮЗИ — РУСЕ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОК-
РЪЖНИТЕ ПРОФСЪЮЗНИ ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ
ПРЕЗ ПЕРИОДА ОТ 22-АПРИЛ 1969 ГОД. ДО 12 ОК-
ТОМВРИ 1971 ГОД.

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000867710

РУСЕ, 12. X. 1971 ГОДИНА

114189

$$\begin{array}{r} 33 \\ \times 0.95 \\ \hline \end{array}$$

Другарки и другари.

Нашата окръжна профсъюзна отчетно-изборна конференция се провежда в забележителна година, след важни, от историческо значение събития — Двадесет и четвъртият конгрес на КПСС, който оказва могъщо въздействие върху политическия живот на целия свят, и Десетият конгрес на нашата славна БКП, открил нова страница в историята на България.

Тази година се чествува 80-годишнината на Партията. През м. май българският народ единодушно одобри новата Конституция на Народна република България, а през м. юни се произведоха избори за Шесто народно събрание, за народни съвети, народни съдии и съдебни заседатели. Тези събития имат една и съща основа — великото дело на социализма и комунизма в нашата страна.

Голямо и разнообразно е делото на Десетия конгрес на Партията. Но неговото значение се определя преди всичко от Програмата, която той прие за изграждане на развито социалистическо общество в България. Той даде цялостна научна разработка на проблемите и задачите, произтичащи от новия етап на нашето социалистическо развитие, посочи пътищата и средствата за решаването им. По такъв начин конгресът въоръжи Партията, масовите организации, в това число и Българските професионални съюзи, всички трудещи се в нашата страна с ясна програма за действие през следващите 25—30 години, които ще бъдат години на по-нататъшен икономически и културен възход на социалистическата ни Родина.

Десетият конгрес потвърди още веднъж, че нашата партия няма други интереси, освен интересите на трудещите се, на народа. Основната мисъл, която пронизва отначало до край новата програма, е „Всичко в името на човека, всичко за неговото щастие и добруване“. В Програмата е обособена и развита линията на Партията за комплексно задоволяване на материалните и културни потребности на трудещите се. Набелязани са насоките за решаване на жилищния

проблем, за усъвършенстване структурата на потреблението, за развитие на услугите, за грижите, които обществото ще полага за отглеждане на подрастващото поколение, за опазване здравето на народа, за социалното осигуряване и пр.

Изключително важен документ на Десетия партнен конгрес са и Директивите за социално-икономическото развитие на нашата страна през годините на Шестата петилетка. Това е петилетка на по-нататъшното изграждане на материално-техническата база на социализма, на научно-техническия прогрес — петилетка, чиято главна икономическа задача е: „На основата на всестраниното използване на резултатите от научно-техническата революция, повишаването на обществената производителност на труда и бързия икономически растеж, да се осигури комплексно и още по-пълно задоволяване на нарастващите материални и духовни потребности на народа и издигане на неговата социалистическа съзнателност“.

По своето дълбоко съдържание тази формулировка изразява главната цел на Партията — грижата за човека, за неговото добруване и щастие.

Характерни белези на Шестата петилетка са високите темпове на икономическото развитие, интензификацията на цялото народно стопанство и повишаването на неговата ефективност.

Линията на нашата партия за повишаване ръководната роля на работническата класа в изграждането на развито социалистическо общество, залегнала в документите на конгреса, изпълва трудещите се от Русенски окръг с гордост и вдъхновение за всеотдайна работа, за по-нататъшно издигане във всички области на живота ролята на окръжната профсъюзна организация.

Целта на настоящата отчетно-изборна конференция с в светлината на новите изисквания тя да прецени нашата работа и да постави задачите за изпълнение решенията на Десетия партнен конгрес. Решенията, които ще вземе конференцията, трябва да послужат като отправен момент за издигане ролята на СС на БПС, на всички профсъюзни органи и организации на територията на окръга, за да бъдат достойно изпълнени задачите, които постави конгресът и които бяха задълбочено разработени от Седемнадесетия пленум на ЦС на БПС.

Главната задача на окръжната профсъюзна организа-

ция е да мобилизира работническата класа и всички трудещи се в нашия окръг на активна борба за осъществяване Директивите на Шестата петилетка. Както подчерта др. Т. Живков в доклада на Десетия конгрес, „Днес повече от всякога от профсъюзните органи и организации се изисква умело да съчетават в едно борбата за реализиране на общонародните задачи, за изпълнение на народностопанските планове и работата си като изразители, прозодници и борци за защита на личните и колективните интереси на трудещите се“.

БОРБАТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ПРЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЕДИННИЯ ПЛАН ЗА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ НА ОКРЪГА — В ЦЕНТЪРА НА ДЕЙНОСТТА НА ОКРЪЖНАТА ПРОФСЪЮЗНА ОРГАНИЗАЦИЯ

Социалистическото съревнование — съставна част
от икономическата политика на партията

Първостепенна и главна задача на професионалните съюзи е, усъвършенствувайки организацията на социалистическото съревнование да мобилизират работническата класа и всички трудещи се за изпълнение и преизпълнение на народностопанските планове, да разгръщат творческата енергия на работниците, специалистите и служителите за решаване въпросите на техническия прогрес, за повишаване ефективността на производството. Тези проблеми са жизнено актуални за страната и най-пряко свързани с коренните интереси на работническата класа, с по-нататъшното подобряване на нейното материално и културно благосъстояние. „От умението ни да осъществяваме тези задачи зависи твърде много укрепването и разширяването авторитета и влиянието на професионалните съюзи“. (Из доклада на Седемнадесетия пленум на ЦС на БПС).

Да превърнем в дело това разбиране, да го направим практика на русенската профсъюзна организация — на тази задача е подчинена дейността на ОС на БПС и профкомитетите в областта на икономиката в периода след Юлския и Септемврийския пленуми на ЦК на БКП. Наред с партийните указания и решения, ръководно начало за нас в това отношение имат решенията и постановките на Десетия, Дванадесетия, Четиринадесетия и Седемнадесетия пленуми на ЦС на БПС. В духа на тези решения и постановки

Окръжният съвет на професионалните съюзи прие програмата за преустройство на своята работа и за издигане равнището на социалистическото съревнование. Първите резултати от изпълнението на която бяха анализирани на специален пленум. Изучен беше опитът на предприятията, в които се експериментираше системата — модел за научна организация на социалистическото съревнование и на движение то за комунистически труд; на срещи, семинари и събрания с актива, със специалисти и целите колективи, бяха разяснени партийните и профсъюзните решения по въпросите на съревнованието, издадени бяха методически указания за организация на социалистическото съревнование и движението за комунистически труд, за най-тясното им свързване с борбата за технически прогрес.

На базата на модела за научна организация на социалистическото съревнование и съобразно специфичните условия на всеки колектив ОС на БПС помогна на ръководствата да разработят вътрешни системи за организация на съревнованието първоначално в 9 предприятия от всички отрасли (зав. „П. Караминчев“, комб. „Юта“, ДМЗ „Г. Димитров“, ДЗЗ „Дим. Благоев“, ГТП „Здрава храна“, Пароходство БРП, ф-ка „Фазан“, комб. „Дунавска коприна“ и р-н „Промислено строителство“), а до пленума по съревнованието, който се проведе през м. април 1970 год., в още осем предприятия. На опита на първичните профсъюзни организации ОС на БПС отдели голямо внимание. Издадена беше брошура с опита на първите колективи, внедрили система за научна организация на съревнованието. ОС на БПС и отраслевите комисии, с помощта на отдел „Икономически“, в сравнително кратък срок пренесоха този опит в останалите предприятия и сега в 41 промишлени, 2 транспортни, 2 строителни и в 6 търговски предприятия, в 2 ТКЗС, 1 ДЗС, в АПК — Сливо поле, и в ОНС са разработени системи за съревнованието, които успешно се прилагат. В другите профорганизации (ТЕЦ — Русе, Обединена окръжна болница, почти всички транспортни предприятия и строителни организации, ДТП „Облекло и обувки“, ДПУ „Дунав“) са разработени условия за съревнованието, в които показателите и стимулите отговарят на изискванията на системата-модел. При тях остава да се разработят въпросите на информацията, на челия опит и т. н. Това ни дава основание да направим извода, че повечето първични профсъюзни организации в нашия окръг водят съревнованието съгласно новите изисквания. Но трябва да подчертаем, че ИБ

на ОС на БПС и отдел „Икономически“ насочиха усилията си главно към промишлеността, задоволиха се с ограничен брой предприятия в другите отрасли, не проявиха изискателност и не помогнаха достатъчно и на останалите предприятия в тези отрасли да разработят цялостни системи на съревнованието. В това отношение ОС на БПС, отрасловите комисии и профкомитетите в транспорта, селското стопанство и строителството не проявиха необходимата сериозност и задълбоченост. Особено незадоволителна е работата ни за издигане равнището на социалистическото съревнование в селското стопанство, където системи са разработени само в ДЗС — Бяла. АПК — Сливо поле, ТКЗС в Новград и в Острица. Едва в последно време, по инициатива на съвета на партийните секретари и съвета на председателите на профкомитетите, в АПК — Бяла, започна организирано пренасяне опыта на ДЗС във всички ТКЗС на територията на агрокомплекса, ИБ на ОС на БПС и неговите органи трябва да станат инициатори на такива инициативи и в останалите агропромишлени комплекси. Не е установена близка, съвместна работа по организиране на съревнованието със Стопанската дирекция за местната и кооперативната промишленост, затова в предприятията на окръжно подчинение работата по издигане равнището на съревнованието не е доведена докрай. Не жива повече да търпим сегашното състояние на съревнование в нематериалната сфера, където има още много формализъм и стари традиции, не се чувства духът на новите изисвания. Опитът на профкомитета в ОНС, където вече е разработена система за съревнование, трябва да се пренесе във всички профорганизации в административните учреждения. С помощта на съответните централни комитети трябва да се създадат образци за съдебните учреждения, за културните институти, учителите и т. н. Това ни задължава да направим и Седемнадесетият пленум на ЦС на профсъюзите.

Кои са новите моменти, характеризиращи сега по-високото равнище на социалистическото съревнование в окръга, и какво следва да се направи по-нататък?

Преди всичко се подобри икономическото съдържание на съревнованието. Сега в центъра на съревнованието се поставят качествените показатели на плана: себестойност и качество на продукцията, производителност на труда, икономии на суровини и материали, рентабилност, пусковост на обектите, по-пълно използване на производствените мощности, техническото творчество.

Налице е стремежът да се придаде ново съдържание и на критериите за оценка постиженията на отделните работници и трудови колективи. Още на Септемврийския пленум на ЦК на БКП др. Тодор Живков обърна внимание: „Основа за оценка на постиженията на предприятията в съревнованието трябва да станат съпоставките и сравненията с постиженията на най-добрите предприятия в чужбина по технически и икономически параметри на произвежданите изделия, по степен на автоматизация на производствените процеси, производствени разходи на единица продукция, производителност на труда, рентабилност на производството и пр.“. Някои ръководства направиха опит да поставят като главен критерий в съревнованието постиженията на сродни предприятия в чужбина (зав. „Г. Димитров“, завод „Жити“), други приеха за критерии средните или най-добрите постижения в страната (ф-ка „Фазап“, зав. „Ал. Атанасов“, завод „Арда“, ДТП „Облекло и обушки“. Промислено-монтажно управление). Но все още за критерии в съревнованието служат предимно плановите задания, средните постижения по професии, постиженията на първенците. Причината е, че липсва информация, и това сериозно тревожи стопанските, партийните и профсъюзните ръководства. Те не веднъж са занимавали висшестоящите стопански и други органи, за да им бъде осигурена информация за постиженията в съответния отрасъл у нас и в чужбина, но помощ почти не са получавали. Дори има ДСО като „Агромашина“ и „Корабостроене“, които са ликвидирали издаваните преди бюлетини. Считаме, че ЦК на БПС, държавните стопански объединения и министерствата ще решат по-добре този въпрос.

Друга особеност, която характеризира сега съревнование то в окръга е, че то е по-тесно свързано с борбата за технически прогрес. Рядко могат да се срещнат сега условия за съревнование, в които да липсват изисквания за участие в техническия прогрес. И тъй като негови главни носители са специалистите, профсъюзните органи и организации в окръга положиха много усилия за тяхното приобщаване в съревноването, за създаване на еднопосочност и единство на интересите и усилията на работниците и специалистите. Положителна роля в това отношение изиграха окръжната среща с активните рационализатори и срещите-разговори, които ИБ на ОС на БПС проведе със специалистите по отрасли за тяхното място и роля в социалистическото съревнование. И можем да отбележим, че в съревнованието вече масово участвуват

инженери, техници, икономисти, конструктори и това му придава нов облик, издига неговото техническо и обществено-политическо равнище. В съревнованието през тази година участвуват с лични творчески планове 1256 специалисти. Други са обединили усилията си в 270 творчески колектива за решаване на 305 теми от плановите за технически прогрес. С голямо чувство за отговорност нашите специалисти се включиха в разработването на автоматизирани системи за управление на промишлеността и селското стопанство, участвуват в създаването на образци за оптимално решение на възлови социално-икономически проблеми на окръга и в операционните изследвания. Те взеха активно участие в първия национален конкурс по автоматизация и спечелиха две първи и две втори награди.

Свидетелство за активното участие на специалистите в борбата за технически прогрес е подобрената рационализаторска дейност особено в периода пред Десетия конгрес на БКП. През 1970 год. бяха внедрени рационализаторски предложения с 3082 х. лв. икономически ефект и окръгът се нареди на трето място в страната. През първото шестмесечие на т. г. икономическият ефект е 1533 х. лв., което е с 392 х. лв. в повече, отколкото през същия период на миналата година. Окръжният съвет по организация на техническото творчество и съветите в предприятията сега трябва да насочат усилията на рационализаторите преди всичко към колективните изобретения и рационализации с комплексен характер, тъй като задачите, които трябва да се решават не са вече по силите на отделни личности. Това са задачи, продиктувани от необходимостта да се внедряват комплексна механизация и автоматизация, механизация на вътрешно-заводския транспорт и складовото стопанство, нови технологии и конструкции и т. н.

В борбата за осъществяването на основните задачи за развитие на нашата икономика през Шестата петилетка изключително важно е да съсредоточим вниманието си върху задачата — непрекъснато да се снижава себестойността на продукцията и да се повишава ефективността на производството на базата на разкриването на вътрешните резерви във всеки завод и фабрика, на строителните обекти, в транспорта и търговията. Централният комитет на партията не веднъж е отправял призив към партийните, държавните и стопанските ръководители, към специалистите и работниците за непрекъснатата, настойчива борба за икономии и рационално използване на материали, гориво и електроенергия, за осигуряване

висококачествена продукция, за издигане техническото равнище на производството. Тези задачи бяха поставени и от трибуната на Десетия партиен конгрес, а Седемнадесетият пленум на ЦС на БПС ни показва към какво сега трябва да се насочат нашите усилия.

Русията окръжния профсъюзна организация винаги е откликвала на тези задачи. Но едва сега, с организирането на окръжния преглед на резервите в производството, борбата в това отношение стана по-организирана и целенасочена. ИБ на окръжния съвет на профсъюзите и профкомитетите, ИК на ОНС и ОК на ЦКМС, съвместно със стопанските ръководства и под непосредственото ръководство на партийните комитети и организации, извършиха огромна разяснителна и практическа дейност. В резултат на това до края на м. август в прегледа вече участвуват повече от 70 колектива, а участниците са подали 3908 предложения, от които са приети 1290 с годишен икономически ефект 1974 х. лв. Добре организиран преглед ръководствата на завод „П. Караминчев“, където са гостили повече от 400 предложения, на комбинат „Дунавска коприна“, завод „Г. Димитров“, завод „Жити“, Областна пристанищно управление и др. Изостават от тази важна задача завод „В. Пискова“, ДАТ — Автостопанство № 1, ЗРЧНО Бяла и др. Като разгръщаме и за напред на широка обществена основа активността на работниците и специалистите за личен принос в разкриване на резервите за изпълнение и изпълнение на плана за 1971 год., ние ще създаваме предпоставки за превръщането на прегледа през следващите години във всеобхватно движение за предсрочно изпълнение на Шестата петилетка. А това ще бъде нашият най-голям принос за осъществяване на голямото партийно дело на Десетия конгрес. И по-нататък трябва да утвърждаваме линията — материалните и моралните награди на първенците — знамена, ордени, медали, значки, паспорт „Първенец — шеста петилетка“, да се присъждат главно на базата на личния и колективния принос в изпълнение задачите на петилетката. Този принос следва да се изразява с икономическия ефект от предложенията за повишаване ефективността на производството. Въз връзка с това трябва да се създаде още по-строг контрол върху изпълнението на приетите условия и да се усъвършенствуват някои форми на неговата организация и отчетност.

Признак за издигане научността в социалистическото съревнование е широкото внедряване на Саратовската система и положителният опит да се свърже негосредствено

със социалистическото съревнование. Окръжният съвет на профсъюзите, в изпълнение на решенията на ЦС на БПС и на задачите, които му възложи ОК на ЕКП, разви активна дейност: издадени бяха материали из съветския и нашия опит, отпечатани бяха методически указания и беше оказана конкретна помощ на ръководствата. На свой пленум ОС на БПС направи преглед на достигнатото и прие програма за ускоряване внедряването на системата. Организираните бяха срещи за обмяна на опит по отрасли, състоя се национална среща, уредена от ЦС на БПС. Държавни стопански обединения и централни комитети на БПС организираха национални срещи в 16 русенски предприятия. В резултат на всичко това сега Саратовската система се прилага в 51 предприятия от всички отрасли. В процес на подготовка са още 9 колектива. Навсякъде приложението на системата тясно се свързва със съревнованието — едни от основните му показатели са качеството на труда, изразено в процент на приетата при първо представяне продукция, и културата на работното място. През първото полугодие званието „Качественик“ са получили 1131 първенци, а 203 са носители на собствен качествен щемпел. Но ние не бива да считаме, че нашата работа за внедряването на Саратовската система е приключила. Системата трябва непрекъснато да се усъвършенствува и да се привежда в съответствие с измененията, настъпващи в производството, да стане неразделна част от общата програма на предприятията за научна организация на производството, труда и управлението. Особени грижи трябва да се полагат за атестирането на работниците. То трябва да се извършва за всички работници не еднократно, а при всяка промяна в работата на отделния работник. Не е решен изцяло и въпросът в работата по Саратовската система да се включат техническите, технологическите и функционалните отдели. Това трябва да се извърши.

Внедряването на системата в материалното производство до голяма степен зависи от качеството на труда в онези организации от нематериалната сфера, които непосредствено обслужват предприятията — БНБ, снабдителните организации, народните съвети и др. Нужно е, като се ползува опитът на Деспред, да се създадат образци за внедряване на системата и в тези организации, въпреки че някои техни висшестоящи органи проявяват неразбиране.

В нашия град има много техникуми, които подготвят ежегодно кадри за всички отрасли. Учените се в тях трябва

да получават минимум подготовка по Саратовската система, затова ИБ на ОС на БПС извърши сериозна работа по внедряването на системата в Техникума по облекло. Резултатите са добри. ОК на Съюза на учителите, обаче, досега е направил твърде малко. Разпространяването на този опит в другите училища трябва да бъде една от неговите предстоящи задачи. Не може да ни задоволи работата на нашите органи по внедряване на системата за бездефектен труд в строителството и транспорта, в научно-изследователските институти, проектантските организации, базите за техническо развитие и селското стопанство. Това изоставане трябва да се преодолее, като се усъвършенствува и разпространява опитът на „Трансстрой“, БРП, НИПКИССМ и ТКЗС в Пиргово. Предстои да се разработи методика за изчисляване на ефективността от приложението на Саратовската система.

Усъвършенствването на Саратовската система и широкото ѝ внедряване във всички отрасли и дейности трябва да бъде основна грижа за всички профсъюзни органи и организации, главно средство за поставяне борбата за високо качество на научна основа — въпрос, който за нас, профсъюзите, както това се подчерта още веднаж и на Седемнадесетия пленум, е задача от изключително значение.

Наред с обогатяването на икономическото съдържание на съревнованието и прякото му свързване с техническия прогрес и със Саратовската система, съществени изменения настъпиха и по отношение разгласяването на резултатите, постигнати от съревноваващите се. Сега в голяма част от предприятията резултатите се отчитат ежедневно, седмично, десетдневно. Това поддържа непрекъснатата съревнователна активност, дава възможност да се популяризират успехите, да се разпространява положителният опит, да се превръща той в опит на масите.

Все още, обаче, не са решили въпроса за постоянна, въз възможно най-кратки срокове информация за резултатите от съревнованието, и това трябва да направят ръководствата на ЗММ „Ст. Караджа“, ЛВЗ „В. Коларов“, ДПП „3-ти март“ — Бяла, Месокомбинат „Родопа“, Промислено-монтажно управление, завод „Н. Киров“ и др.

Непрекъснато се обогатяват формите за участие в социалистическото съревнование. Все в по-голяма степен то се превръща в съревнование на масите, защото в него участват не само първенците, но и младите работници, тези със средни постижения, специалистите и служителите, а в обще-

ствения преглед на резервите могат да участват и най-говорните ръководители. Съревнованието „Със себе си“, личните творчески планове, обещанията, книжките „За личен влог — Шеста петилетка“ се оказаха сполучливи форми за участие на всички трудещи се в съревнованието. Те помогнаха през първото полугодие да се включат в съревнованието 95 на сто от всички заети в общественения труд лица. От тях 16,2% са с присъдени звания, 8203 челника са удостоени със званието „Ударник на комунистическия труд“, 700 бригади — със званието „Бригада за комунистически труд“.

Процесът на по-нататъшното усъвършенствуване организацията и ръководството на социалистическото съревнование изисква решително да се подобри работата за изучаването и разпространяването на челния производствен опит. Някои профкомитети направиха опит да изменят досегашната практика. Картотеката на първенците във фабрика „Фазан“, пренесена от отрасловите комисии по промишлеността и в други предприятия, методиките в завод „П. Караминчев“ и завод „Г. Димитров“ са сериозен опит, който трябва да използваме и разпространим. Но извършеното досега не е достатъчно. В изучаването, обобщаването и разпространяването опита на първенците има много формализъм, не се търсят нови форми и методи, не се анализира ефективността от приложението на челния опит. А това е един съществен социално-политически проблем и той трябва да се превърне в сърцевина на социалистическото съревнование, да стане основно задължение и един от критериите за оценка на профсъюзните органи и стопански ръководства в окръга.

Съществени изменения настъпиха и в материалното и морално стимулиране на първенците в съревнованието, но профсъюзните органи и организации трябва да проявяват още по-големи грижи и внимание към първенците, героите на социалистическия труд, орденоносците, към новаторите и изобретателите. Целесъобразно ще бъде окръжният съвет на БПС да състави пълна картотека на първенците и на тази база да полага системни грижи за тяхното развитие, за обграждането им с още по-голямо внимание от страна на обществеността в окръга.

Все с цел да се усъвършенствува социалистическото съревнование окръжният съвет на профсъюзите подготвя експериментирание на опита на Потсдамски окръг — ГДР, по разгръщане движението за комунистически труд в завод „Н. Киров“ и ДЗЗ „Дим. Благоев“. Движението ще бъде по-пря-

ко свързано със задачите, залегнали в плана за социално-икономическото развитие на предприятията, както по отношение на технико-икономическите показатели, така и по отношение на професионално-техническата и културна подготовка, възпитанието и образованието на колективите. По този начин ще се създадат предпоставки за преминаване към единно социалистическо съревнование. Профкомитетите и стопанските ръководства на тези заводи трябва отговорно да се заемат с експеримента. Освен това, експериментът трябва да се пренесе и в други предприятия, след което опитът да се обобщи и разпространи по-нататък.

През отчетния период съществен прелом се извърши и в отношението на стопанските ръководства към въпросите на социалистическото съревнование. Трябва да отчетем, че постигнатото до сега е резултат на координираните усилия и действия на стопанските и профсъюзните ръководства, под ръководството на партийните комитети и организации, и на активното участие на специалистите. Смело можем да кажем, че голямата психологическа бариера — да се счита, че социалистическото съревнование е само профсъюзна дейност, в нашия окръг е преодоляна. Сега много наши директори, техни заместници и специалисти се занимават компетентно и с разбиране със социалистическото съревнование, и то все повече се превръща в метод и средство за управление. Има разбира се и такива ръководства (на ДМЗ „Червен“, зав. „В. Пискова“, ДСП „Балкантурист“, ДАТ — Товарни и пътнически превози, ДИП „Трети март“, ДИП „Латекс“ — Бяла, в селското стопанство), които недостатъчно са осъзнали партийната постановка за издигане равнището на социалистическото съревнование и за превръщането му в метод и стил на държавно ръководство.

Обещанията — основа на социалистическото съревнование

Положително явление в нашата практика за издигане равнището на социалистическото съревнование е утвърждаването на обещанията като основа на съревнованието. Опитът показва, че няма друга по-действена, по-достъпна и по-популярна форма от обещанията за привличане на работниците, специалистите и служителите в съревнованието, за поддържане сред тях на висока съревнователна активност. Обещанията на участниците в съревнованието във все по-голяма степен и по-успешно се съставят като планове-програми за

изпълнение и преизпълнение на задачите, произтичащи от единния план за социално-икономическо развитие. Така например, в съревнованието, посветено на 25 годишнината на социалистическата революция у нас, на 100-годишнината на В. И. Ленин, и през първия етап на предконгресното съревнопознаие обещанията на трудовите колективи бяха насочени към поедорочното достигане разчетите на петата петилетка. В резултат на огромния политически и трудов подем за изпълнение на тези обещания нашият окръг изпълни петилетния си план за обема на общата промишлена продукция 43 дни предсрочно и произведе надпланова продукция за 110 мил. лева. Разчетът за ръста на производителността на труда беше преизпълнен с 5,3 пункта. Достигнати бяха петилетните разчети и в другите отрасли. Особено много се засилва ролята на колективните обещания, които се превърнаха в главна форма за съревнование. За това говори фактът, че през 1971 год. от всичко 119 промишлени, строителни, транспортни и търговски предприятия и организации в окръга с колективни обещания в съревнованието участвуват 101 колектива. Не са поели обещания предимно малки предприятия и позообразувани такива, като автосервиси, СМОА, „Паркстрой“, „Домостроителен комбинат“. Преобладаващата част от профсъюзните и стопанските ръководства гледат на обещанията като на извънредно важна политическа и икономическа задача, което особено пролича при поемане обещанията в чест на Десетия конгрес на партията. Това се дължи на значителната организаторска и разяснителна работа, извършена от ОС на БПС: срещи, инструктажи, статии в местния вестник, указания, конкретна помощ на предприятията при изготвяне на обещанията. Сега обещанията на колективите са по-конкретни и действени, насочени са към една цел — да се достигнат максимални резултати в работата за изпълнение то и преизпълнението преди всичко на качествените показатели на плана за звеното и за отделната професия — производителност на труда, себестойност и качество на продукцията, рентабилност, пестеливо изразходване на суровините и материалите, разгръщане техническото творчество, повишаване квалификацията и т. н. Поемането на обещанията става след обстоен анализ на плановите задачи и на основата на разкриване резервите за тяхното преизпълнение. Всички колективни обещания се съпровождат от обосновани технико-икономически мероприятия, осигуряващи изпълнението им. Окръжният съвет на профсъюзите упражни действен контрол и не допусна да се поеме нито едно обещание без технико-икономи

ческа обосновка. Онези, които не можаха да разкрият достатъчно резерви, не поеха обещания или направиха това по-късно (ККЗ „Ив. Димитров“). Други 21 колектива, базирайки се на допълнителни резерви, повишиха първоначалните си обещания в чест на 80-годишнината на Партията и Седмия конгрес на Българските профсъюзи. Освен предприятията като цяло, тази практика обхваща вече и значителна част от неховете, участъците, бригадите (завод „Жити“, завод „Г. Димитров“, комб. „Юта“ и др.), които поемат обещания придружени от конкретни организационни, технико-икономически и масово-политически мероприятия. При поемането на личните и колективните обещания профкомитетите и стопанските ръководства оказват организирана помощ чрез специалистите. Макар и малко на брой, все още има и такива ръководства, които подценяват обещанията (завод „Червен“, завод „В. Пискова“). На тези ръководства трябва да се помага по-конкретно. Да се създават условия за изпълнение на обещанията, да се оказва помощ на съревноващите се да преодоляват трудностите, да се популяризират техните постижения, да се търси, изучава и разпространява опитът на най-добрите — всичко това трябва да става все повече главно съдържание на производствено-икономическата работа на профкомитетите и профорганизациите. Положителният опит в организиране работата за осъществяване на обещанията в завод „Жити“, завод „Г. Димитров“, Винзавода, ДХЗ „Г. Генов“ и др., трябва да се утвърждава и разпространява.

Реализирането на обещанията помогна на голям брой колективи в нашия окръг да станат първенци в отрасловите съревнования и носители на централни отличия. В социалистическото съревнование, посветено на 25-годишнината на социалистическата революция в България 8 колектива завоюва централни юбилейни знамена, а други 9 — юбилейни отличия. През 1970 год. и първото полугодие на 1971 год. 44 колектива станаха носители на централни знамена. В илюминационното съревнование 25 колектива полчиха юбилейна медала „Десети конгрес на БКП“ и грамота.

Производствените резултати показват, че изпълнението на обещанията стои в центъра на вниманието на профсъюзните и стопанските ръководства. Трудовите колективи в промишлеността произведоха през 8-месечното надпланова продукция за 12 530 х лв. при посто обещание за цялата година 9790 х лева. Производителността на труда нарасна с 3,3 % над предвиденото по плана и при обещание 1,4%.

За полугоднето промишлените реализираха за 1491 х лева икономии от надпланово снижение на себестойността на фактически произведената продукция при поето обещание 330 х. лева. Само от суровини и материали са икономисани 536 х. лева при годишно обещание 462 х. лева. Значителен е и приносът в увеличаване на печалбата — реализирана е 2120 х. лева надпланова печалба, или с 1044 х. лева в повече от обещаната за годината.

Успехите обаче не бива да ни успокояват. Зад тези общи резултати трябва да видим незадоволителната работа на ръководища стопански и профсъюзни ръководства по изпълнението на обещанията, особено по качествените показатели, по укрепване на плановата, производствената и трудовата дисциплина. Не изпълниха общо с 3270 х. лева плана и обещанията си за обема на промишлената продукция 10 колектива (КК „Дунавия“, завод „В. Пискова“, ТПК „Електрометал“, Винзавода и др.). Производителността на труда не изпълняват 11 колектива (завод „Н. Киров“, КК „Дунавия“, Домостроителен комбинат, ф-ка „Бойка“ — Бяла, ТПК „Славянско изкуство“ и др.).

За полугоднето общо 20 колектива не достигат планираното снижение на себестойността и 26 — преразходват суровини и материали (завод „Н. Киров“, ДПУ „Здравко Чампоев“, завод „Арда“, ф-ка „Приста“, СП „Дунавски риболов“, ДЗЗ „Дим. Благоев“, ДПУ „П. Волон“ — Бяла и др.).

Все още са големи загубите от бракувана продукция. Те възлизат на 392 хил. лева и поглъщат 74% от реализираните икономии на суровини и материали. Значителни загуби отчитат заводите: „П. Караминчев“, „Арда“, „В. Пискова“. Причините са главно масовите нарушения на технологическата дисциплина, неритмичността в производството и снабдяването.

Не изпълняват плана и обещанията по някои основни показатели работниците от транспорта (ДАТ, Пристанище — Русе, БРП и др.), от строителството (Район Общостроителен, Промислено-монтажно управление, Домостроителен комбинат и Водно строителство), от търговията (ДТП „Облекло и обувки“, ДТП „Домашни потреби“, ДСП „Балкантурист“ и др.). Макар и малко на брой, има колективи с влошена трудова и производствена дисциплина. Увеличили са се престопите на работниците в завод „Н. Киров“, ф-ка „Текстилни влакна“, Месокомбинат „Родопа“, „Завод за строителна техника“, самоотлъчките във фабрика „Лукс“, КЗ „9-ти септември“ и др.

Всичко това показва, че в борбата за изпълнение на плановете и обещанията на тези предприятия и отрасли не са станали програми за действие на стопанските и профсъюзните ръководства както в самите предприятия, така и в управление „Търговия“ и отдел „Транспорт“ към ОНС, в Строителното управление и в отраслевите комитети и комисии в ОС на БПС.

Безспорно сериозни смущения в плановата дисциплина и изпълнението на обещанията дават честите промени в плановете, необвързките в плана за себестойността и за печалбата (Г.КЗ „Ив. Димитров“, ЛВЗ „В. Коларов“, зав. „П. Карамичев“ и др.) и в плана за материално-техническото снабдяване. Например зав. „П. Карамичев“ не е осигурен за II полугодие с 3500 т поливинилхлорид. Винзаводът не получи за май и юни 1 359 000 бутилки. Отпуснатите стокови фондове за месо и месни произведения и за разни видове облекла и обувки са недостатъчни. Същевременно не се доставят планово обвързани суровини и материали, и всичко това води до масов престой на работници, машини, до неизпълнение на плановете.

Профсъюзните органи и организации трябва да обръщат изключително внимание на снабдителните и гласнителните организации и отдели и да въздействуват за подобряване на тяхната работа със средствата на съревнованието и особено при формиране на работната заплата на работниците в този важен сектор на нашата икономика.

Въпросът за укрепването на трудовата и производствена дисциплина е стоял винаги в центъра на вниманието на профсъюзните органи и организации, но едва след републиканското съвещание в светлината на проблемите, поставени в доклада на др. Станко Тодоров, започна по-системна и целенасочена работа.

ОС на БПС при разгъната програма за подобряване на профсъюзната дейност по укрепване и издигане равнището на трудовата и технологична дисциплина и тя успешно се изпълнява. Въпреки това, съществен прелом не е настъпил, защото дисциплината зависи и от редица други фактори, като планирането, ритмичното снабдяване, работническият транспорт, жилищното строителство, възможностите за квалификация и растеж в професията, особено за младите работници и т. н.

Необходимо е във всяко предприятие да се създаде система от административни, стопански, икономически, идеологически и възпитателни мероприятия за укрепване на дис-

циплината, която система да бъде неразделна част от плана за социално-икономическото развитие на колектива.

Като правим анализ и даваме оценка на извършената досега от профсъюзните органи и организации в окръга работа за усъвършенстване на социалистическото съревнование, ние трябва да изхождаме от обстоятелството, че социалистическото съревнование е сложен неделим процес от общия процес на развитието на страната, че поради това то трябва непрекъснато да се развива и усъвършенствува, да се повишат неговата роля и ефективност в борбата за изпълнение и преизпълнение на величествените задачи, поставени от Десетия конгрес на БКП.

Най-непосредствената задача, която стои сега пред окръжната профсъюзна организация е тя да запази и продължи високия трудов и политически ентузиазъм на трудовите колективи в окръга, намерил ярко проявление в съревнованието, посветено на Десетия конгрес на БКП и 80-годишнината на партията, и го насочи към преизпълнение на плана и обещанията за 1971 год. в чест на Седмия конгрес на БПС по всички показатели не само общо от окръга, но и от всеки колектив поотделно, от всеки цех, участък, смяна и бригада, от всеки производственник. „За нас профсъюзите — се подчертава в доклада пред XVII пленум на ЦС на БПС — най-важна и неотложна задача за успешното изпълнение на стопанските планове е да мобилизираме силите на трудовите колективи за преодоляване на очерталото се напоследък влошаване в изпълнението на качествените показатели“. А това ще се постигне като се подобри още повече организаторската работа по съревнованието, като се оказва по-непосредствена помощ на съревноваващите се, като се изучава и внедрява положителният опит, като воюваме за високи и трайни успехи.

Вниманието в строителството следва да се съсредоточи върху всестраниното укрепване на дисциплината за срочното въвеждане в действие на пусковите мощности и качественото изпълнение на строително-монтажните работи.

В областта на търговията е нужно да се засили нашето въздействие за повишаване културата на обслужването, за поддържане постоянен богат асортимент от стоки.

Наложително е да се повишава ролята и отговорността на профсъюзните органи и организации в транспорта пред останалите слоеве от работническата класа и населението за превоза на работниците, за непримирима борба против

злополуките, аварияте, катастрофите, за културно обслужване на пътниците.

Съревнованието в селското стопанство трябва да се насочи към разгръщане силите на механизаторите и селскостопанските специалисти за внедряване на промишлените технологии, за увеличаване и поевтиняване на селскостопанската продукция.

Когато се прави оценка на трудовите постижения на всеки колектив, на всеки труженник в социалистическото съревнование, на преден план е нужно да се поставят резултатите от борбата за научно-технически прогрес, от рационализаторското и изобретателското движение, от участието в разкриването на резервите и в решаването на тесните места в производството.

Необходимо е да продължим да полагаме усилия на много широк фронт, за да превърнем изучаването, обобщаването и внедряването на челния опит и новостите в производството в сърцевина на социалистическото съревнование.

Всичко това следва да стане най-важна и неотложна задача на профсъюзните органи, на профсъюзните дейци и активисти за осъществяване голямото дело, което начертаха директивите на Десетия конгрес на партията.

II. ГРИЖАТА ЗА ТРУДЕЩИТЕ СЕ — ВАЖНА ЗАДАЧА НА ОКРЪЖНИТЕ ПРОФСЪЮЗНИ ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ

Подчинявайки своята работа на девиза: „Грижа за човека — чрез грижа за цялото общество и грижа за обществото — чрез грижа за отделния човек“, ние трябва успоредно с борбата за изпълнение на обещанията и плана по всички показатели, активно да съдействуваме правилно да се реализират и разпределят доходите и все по-пълно да се съчетават интересите на обществото с интересите на колектива и личността.

Интересите на трудещите се са многостранни, те обаче най-добре се синтезират във въпросите на работната заплата, охраната на труда, комунално-битовото обслужване, жилищното строителство, пенсияте, детските добавки, допълненията за условията на труд, културния отдих, почивките и др. Тяхното все по-пълно и комплексно задоволяване зависи преди всичко от икономическите резултати на стопанската дейност, ето защо с новия икономически механизъм се

цели по-пълно да се осъществява единството на личните, колективните и общонародните интереси. При прилагането на икономическия механизъм и най-вече при осъществяването на материалното стимулиране, профсъюзните органи в окръга се стремят да оказват своето въздействие така, че увеличаването на работната заплата да зависи преди всичко от личния и колективния принос в повишаване ефективността на производството. Сега ОС на БПС, профкомитетите, стопанските комитети и общите събрания по-активно и по-компетентно участват при изготвянето и утвърждаването на вътрешните наредби за организации на работната заплата, по-ефективен е техният контрол за правилното приложение на нормативните документи. Все още, обаче, новият икономически механизъм не действа напълно. Това се дължи на липсата на нормативна себестойност по изделия и на научно-обосновани норми за разходи на суровини, материали и труд, само при наличието на които може да се осъществява напълно принципът на материалната заинтересованост. Ето защо в това направление трябва да се засили въздействието на нашите профсъюзни органи и организации.

Реален израз на непрестанните грижи на партията и правителството за задоволяване непосредствените интереси на трудещите се е непрекъснатото увеличаване на работната заплата. През годините на Петата петилетка средната работна заплата в промишлеността на окръга е нараснала с близо 30 на сто, при ръст на производителността на труда 43 на сто, а само през 7-те месеца на т. г. — с 4,1 на сто срещу 7,8 на сто ръст на производителността на труда. Но в строителството като цяло, в 10 държавни промишлени предприятия и 11 ТПК ръстът на работната заплата изпреварва ръста на производителността на труда. В други предприятия средната работна заплата надвишава чувствително тази на отселя (Дунавски драгажен флот, промкомбинат „Изгрев“ в Ряхово, ЗММ „Ст. Караджа“, ККЗ „Ив. Димитров“ и др.). Съществено различие има и в заплащането на труда в отделни предприятия за едни и същи професии. Всичко това изисква да се засили въздействието, контролът и възпитателната работа от страна на съответните държавни, стопански и профсъюзни органи, защото явно се нарушава принципът на заплащане според количеството и качеството на труда и се създават предпоставки за текучество и за нарушаване съчетанието на личните и обществените интереси.

През отчетния период в нашия окръг бе направено до-

ста, за да се подобри социално-битовото обслужване на работниците и служителите. Особено големи грижи бяха положени, за да се изпълнят плановите по жилищното строителство в гр. Русе, където през Четвъртата петилетка са изградени 4162 апартамента, а през Петата — 6029. През 1970 г. обемът на жилищното строителство се увеличи, спрямо 1965 год. със 70%. Независимо от това, работата ни за решаването на този проблем не е задоволителна. Общо за окръга през петилетката не бяха усвоени 2740 х. лева и не бяха построени 647 от предвидените апартаменти. Това доведе до големи затруднения. Средно за градовете в страната жилищният фонд представлява 9.3 кв. м на глава от населението, а за гр. Русе в края на 1970 год. той е 8,7 кв. м. За това има сериозни обективни причини, но основните са от субективен характер. Те се изразяват главно в недостатъчните мощности, с които разполага окръгът, в незадоволителната подготовка за строителство от страна на инвеститорите — ГНС и заводите; в бавното решаване на законни процедурни въпроси от СУ „Жилищно изграждане“. Съществуват недостатъци и в самия процес на строителството. Всичко това доведе до неизпълнението на пусковостта на редица обекти.

Задачите, които шестата петилетка поставя в тази област, са още по-големи. Те изискват да се осигури средно на човек в градовете 11,3 кв. м жилищна площ. За да се достигне този норматив само за гр. Русе, до края на петилетката е необходимо да се построят 16 430 апартамента. Това трудно би се постигнало. От една страна мощностите на строителното предприятие позволяват изграждането на около 10—12 хиляди жилища и от друга — по предварителните разчети на централните планиращи органи на окръга се осигуряват около 60 мил. лв. капиталовложения, с които могат да се построят около 8000 жилища. Така в края на 1975 г. ще се постигнат, вместо 11,3 кв. м. едва 9.3 кв. м жилищна площ на човек.

Това налага ИК на ОНС и ГНС, ОС на БПС, стопанските и профсъюзните ръководства и заводите да направят енергични постъпки пред централните органи и ведомства за осигуряване повече лимит, за изпълнение на набелязаната вече програма за строителство на 12 000 жилища. Трябва да се вземат много решителни мерки както от строителните организации, така и от инвеститорите за ритмично изпълнение на плана за жилищното строителство. И за I шестмесечие на т. г. — първата година от Шестата петилетка, планът е изпълнен 99,7% и са усвоени едва 48 процента от годишния план.

За да се решава по-успешно жилищният проблем, за да се усвояват всички средства, трябва да се повишава ролята и отговорността на профсъюзните органи и организации: в проектантските организации и институти за навременното изготвяне на проектно-сметните документации; в ГНС за отреждане на терени и по-бързото им разчистване; в СУ „Жилищно изграждане“ за по-бързото уреждане на процедурните въпроси по оценки, отчуждавания и др., в строителните организации за започване и завършване в срок и качествено на строително-монтажните работи на жилищните обекти; за строго спазване от ГНС и СУ „Жилищно изграждане“ на правилника за продажба на нозопостроените жилища. Вниманието на ОС на БПС и неговите органи, следва да бъде насочено към укрепването на тези организации, за да бъдат те годни да се справят с големите и отговорни задачи, които им се поставят. Стопанските и профсъюзните ръководства в заводите трябва да положат необходимите усилия, за да се усвояват средствата за ведомственото жилищно строителство. Техен дълг е да се погрижат за строителство на общежития — така ще се съдействува за решаването на жилищния проблем за младите и новопостъпващите работници.

От правилното решаване на въпроса за детските заведения зависят до голяма степен активното участие на жените в стопанския и обществения живот, отглеждането и възпитанието на децата. Град Русе разполага със 706 места в наличните детски ясли, които обхващат едва 9,4% от децата до 3 години, а целодневните детски градини имат 1950 места и обхващат 26,6% от децата на възраст от 3 до 7 години. Нека се има предвид, че през петата петилетка бе построена само една детска градина със 100 места и нито една детска ясла.

Причините за това тежко състояние са както в недостатъчната настойчивост на ИК на ОНС и ГНС и ОС на БПС пред централните планиращи органи за отпускане на повече капитални вложения, така и в Строителното управление, което не усвои средствата за 1970 година.

Стопанските и профсъюзните ръководства на редица фабрики и заводи не се отзоваха на исканите от ГНС и ОС на БПС средства от техните фондове за кооперирано строителство на детски заведения. През последните две години са събрани едва 176 х. лева. Неправилна беше практиката на ГНС, който изразходи събраните от по-рано 204 х. лева не за строителство на нови, а за ремонт и преустройство на наличните детски заведения. Това ОС на БПС в никакъв случай не бива да допуска в бъдеще.

Според разчетите на шестата петилетка до 1975 год. месага в детските ясли в гр. Русе ще се увеличат с 850, като се построят 7 нови детски ясли и един „Дом на майката и детето“. С това обхватът на децата в яслена възраст ще достигне 18,2% при 19,6% средно за страната.

Предвидено е месгата в целодневните детски градини да се увеличат с 1080, като се построят 8 нови детски градини. С това обхватът на децата от 3 до 7 години ще достигне 33,8 процента при 76 процента средно за страната.

За да се излезе от това тежко състояние, е необходимо да се настоява да бъдат построени със средства на предприятията най-малко още 10 детски градини. Наложително е както ръководството на Строителното управление, така и ГНС да вземат на още по-близък отчет строителството на детските заведения и да осигурят срочното им завършване. И през 1971 год. строителството на 4-те детски заведения не върви с нужните темпове. Необходимо е стопанските и профсъюзните ръководства на фабриките и заводите да оказват и практическа помощ. За целта ОС на БПС със своите органи трябва да организира съответна инициатива и още по-активно да съдействува за решаването на тези проблеми.

За стабилизирането на работната ръка и за спазването на трудовата дисциплина в заводите и ведомствата допринася добре организираният превоз на работниците и служителите от домовете им до предприятията и обратно. В Русе и Бяла превозът се извършва изключително от градския автотранспорт. Докато през 1966 год. гр. Русе се обслужваше от 8 автолинии с дължина 64 км, сега автолиниите са 12, а мрежата надвишава 100 км. Увеличен бе броят на автобусите и на околоградския транспорт, с който се превозват работниците от близките села. Премина се на безкондукторно обслужване. Доставиха се надпланово 20 броя „Икарус — 180“. Построено бе сервизно хале. През м. юли м. г. се състоя съвместна сесия на ГНС и ОС на БПС, която прие програма за по-нататъшното подобряване на градския автотранспорт. Това допринесе да се подобри превозът на работниците и служителите. Въпреки всичко, обаче, той не отговаря на нуждите и става причина за нарушаване на трудовата дисциплина. Не е преодолена върховният момент между 6,30 и 7,30 часа. Нарушава се графикът за движението. Не е добра хигиената в много от автобусите, рязко спадна търговската им скорост. Всяка година се бракуват средно по 10—12 коли, а нови ръководството не доставя. Необходимо е стопанското и профсъюзното ръководства на ДАТ и ИК на ГНС да вземат решителни

мерки, за да се преодолеят тези слабости, да се издигне на по-високо ниво културата на обслужването. ОС на БПС трябва да окаже по-конкретна помощ на профорганизацията в ДАТ, за да укрепи тя и да може по-успешно да решава големите и отговорни задачи за културното обслужване на работниците.

За вътрешно-заводското битово обслужване се направи немалко. На колективите в редица наши предприятия бяха предоставени добре уредени бани, омивални, гардеробни, стаи за лична хигиена на жената (завод „Н. Киров“, завод „П. Караминчев“, ЗОИ „Труд“, завод „Арда“ и други). Подетата през 1969 год. инициатива на ЦС на БПС за висока култура в труда и бита допринесе да се сложи ред и хигиена в много заводи и фабрики. Обаче работата по тази инициатива не продължи със същия темп. Проверките, които ОС на БПС, ГНС и ХЕИ правят периодически, показват, че са налице много слабости — наличната материална база е недостатъчна, не отговаря на санитарните нормативи (завод „Ал. Атанасов“, завод „Бор“, ДМЗ „Г. Димитров“ и други), не добре се стопанисва (ДАТ — Автостопанство № 2 и сервиза, „Сердика“, „Латекс“ — Бяла, „Трети март“ — Бяла и други). Не е решен все още и въпросът за изпирането и изглаждането на работното облекло. Това става само в 25 заводи и фабрики.

През следващия период профсъюзните органи и организации и стопанските ръководства трябва още по-организирано и настойчиво да подобряват организацията на вътрешно-заводското битово обслужване, като все повече привеждат материалната база в съответствие със санитарните нормативи, да извършват възпитателна работа сред работниците за правилното ѝ използване и стопанисване.

От голямо значение за освобождаването на жената — работничка и служителка, от тежкия домакински труд са добре организирани **комунално-битови услуги**. Изхождайки от това през м. май 1970 год. ИК на ОНС, ОС на БПС, ОК на Отечествения фронт и ОС на жените проведоха съвместна сесия. Приета бе прогноза за развитието на услугите до 1980 година. ОС на БПС най-активно участва в масовата проверка, организирана през първото тримесечие на т. г. от държавните органи и обществени организации и направи изводи за своята работа. Битовото обслужване на населението все повече се подобрява. Разшири се мрежата от ателиета (от 283 през 1966 год. на 376 през 1970 год.), приема-

телни пунктове и комбинати, въведоха се нови форми на обслужване.

Въпреки постиженията, равнището на обслужването изостава от постоянно растящите потребности на населението. Не са решени редица въпроси, свързани с организацията на работата, с планирането и заплащането на труда в предприятията за услуги, със сročното и качествено извършване на услугите. Все още изпълнението на плана по обем става за сметка на производството на готови изделия, а не за сметка на услугите. Дош и в плана за социално-икономическото развитие на гр. Русе през Шестата петилетка тази тенденция не е преодоляна. Относителният дял на услугите в общия обем е намален със 7,1%, въпреки абсолютният ръст на плана. Министерският съвет излезе с постановление № 34 от 9. VII. т. г., в което се набелязват най-конкретни мерки за отстраняване на съществуващите недостатъци в комунално-битовото обслужване на населението и за решителното му подобряване. Необходимо е нашите профсъюзни органи да участват още по-активно в обсъждането и утвърждаването на планове за комунално-битовото обслужване на населението, да съдействуват да се повишава културата на обслужването, да се засилва общественият контрол върху дейността на предприятията за услуги, да се подобрява възпитателната и организаторска работа сред работниците в сферата на услугите.

На общественото хранене трябва да се гледа като на неделима част от производствения процес. В нашия окръг то се осъществява в 103 работнически, учредженски и ученически столове, чиято материална база непрекъснато се усъвършенствува. Подобрява се качеството на храната, разнообразява се асортиментът. В повече от 40 фабрики и заводи на работниците се осигуряват топли закуски в столовете и лавките. В ККЗ „Ив. Димитров“, комбинат „Дунавска коприна“, ф-ка „Фазан“, ЛВЗ „В. Коларов“ и др. закуските се различават по работните места.

Наред с това се допускат нарушения на грамажа, не всякъде са създадени добри санитарно-хигиенни условия, висока е издръжката и не добра организацията на обслужването в някои столове. Незадоволителен е контролът, упражняван от профкомитетите. Недостатъци има и в снабдяването на столовете с разнообразен асортимент месо и месни произведения от ДСО „Родопи“ — Месокомбинат, с качествен зеленчуци и плодове от ДСО „Булгарплод“. В резул-

тат на всичко това броят на столуващите е незадоволителен — 51 процента от общия брой на колективите, които имат столове. Задача на профсъюзните органи и организации и на социално-битовия отдел на ОС на БПС сега е заедно със стопанските ръководства да вземат ефективни мерки за по-нататъшното подобряване организацията на храненето на работниците и служителите. Особено внимание трябва да се обърне на модернизацията на наличната база, за да се приведе храненето на промишлена основа. Мрежата от кулинарни магазини и шандове към столовете за продажба на готова и полуготова храна за в къщи трябва да се разшири. Наложително е да се усъвършенствува организацията на обслужването на столуващите, за да се намали загубата на време за хранене. Сериозни мерки са нужни, за да се подобри работата на ученическите столове и бюфети.

Заедно с това е необходимо да се разшири мрежата от кулинарни магазини, закувални и заведения за масово хранене. ОС на БПС трябва по-задълбочено да проучва тези проблеми и най-настойчиво да ги поставя за решаване пред ръководствата на съответните предприятия и народни съвети, да съдействува активно за реализиране на програмата за развитието на търговското обслужване до 1980 година.

Не по-маловажен е въпросът за отоплителните материали както за производствени, така и за битови нужди. Неговото решаване през годините на Шестата петилетка се отежнява, поради това, че намалява притокът на нафта. Налага се стопанските и профсъюзните ръководства на фабриките и заводите да вземат решителни мерки и още за настъпващата зима да осигуряват пара за производствени и битови нужди.

Много са проблемите от социално-битов характер, които възбудват работническата класа в нашия окръг. ОС на БПС вижда нерешените проблеми, стреми се и се стреми да оказва съдействие на стопанските и профсъюзните ръководства за тяхното решаване. Отчетените по-горе слабости можеха да бъдат по-малко, ако стопанските ръководства, успоредно с грижите за изпълнение на производствените планове, полагаха по-големи грижи за по-доброто социално-битово обслужване на работниците и служителите, ако профкомитетите бяха по-активни и по-решително се намесваха за решаване на тези проблеми.

Отдел „Социално-битов“ при ОС на БПС трябва да упражнява по-голям контрол, да проявява възискателност, опе-

ративност и най-вече по-голяма съгласуваност, да използва комплексния подход при разработването и решаването на проблемите на социално-битовото обслужване на работниците и служителите в окръга, за практическото решаване на въпросите, които се поставят от колективите.

Наред със сложните икономически проблеми, успешно и творчески трябва да се решава един комплексен, ключов въпрос на социалната и икономическа политика на партията: въпросът за решително подобряване условията на труда, за чувствително намаляване на трудовите злополуки, за опазване здравето и живота на трудещите се. В това отношение, независимо от положените досега усилия от държавните, стопанските, профсъюзните органи и организации в окръга, направеното не променя чувствително положението. Най-ярък показател за състоянието на безопасността и хигиената на труда е броят на заболяванията и трудовите злополуки. Общо във всички отрасли на окръга заболяванията и трудовите злополуки, допуснати през 1969 год. са 113 764, а през 1970 год. — 104 101 (56 от трудовите злополуки са завършили със смърт). Само от това са загубени през 1969 год. 995 557, а през 1970 год. — 992 966 човекодни. Това значи, че само през 1970 год. не са работили целогодишно 3484 работника, и от осигурителните фондове на държавата за целта през двете години са изплатени парични обезщетения в размер на 5 777 610 лева. Именно за това успешното решаване на този въпрос в нашия окръг е не само важна предпоставка за по-нататъшното развитие на производителните сили, но има и огромно политическо, социално и възпитателно значение.

Многобройни и най-разнообразни са факторите, които влияят върху здравето на работниците и причиняват временна нетрудоспособност. Те могат да се обединят в две големи групи: трудови — свързани с условията на труда, и битови — свързани с неблагоприятните условия на живот извън предприятията. Но най-голямо въздействие оказват производствените условия. Високата запрашаемост, недостатъчното осветление, изпаренията на тежки метали и други токсични вещества, наличието на шум и вибрация, оказват голямо влияние за увеличаване на заболяемостта. От 57 700 работника в промишлеността и транспорта, 12 000 работят в условия на професионални вредности. Повече от 6000 души са принудени да работят при интензивен производствен шум и по-голямата част от тях имат увреден слух. През послед-

ните години в редица промишлени предприятия се получи известно несъответствие между ръста на производствените мощности и състоянието на битовите, санитарно-хигиенните условия на труда и медицинското осигуряване на работниците и служителите, което дава сериозно отражение върху увеличаването на заболяемостта. Тревожно е това несъответствие в предприятията: „Юга“, „Жити“, „Г. Дамитров“, „Латекс“, „Дунарит“, Хр. Ботев“, „Г. Генев“, „П. Кераминчев“, „Лукс“ и др.

Тревожи фактът, че през последните години травматизмът в окръга показва тенденция към увеличаване. През 1970 год. от наблюдаваните 110 предприятия 26 са увеличили трудовете злополуки. Между тях са завод „Жити“, завод „Модул“ — Бяла, ДСУ „Трансстрой“ — Русе и др. И през първото шестмесечие на т. г. са допуснати 926 трудови злополуки.

Още по-тревожно е положението в селското стопанство. В кооперативните стопанства на окръга през 1970 год. са допуснати 1298 трудови злополуки (18,1 повече от 1969 год.), а загубените работни дни са се увеличили от 17 850 на 21 109 и то при положение, че средният брой на заетите кооператори е намален с 2723 души.

Анализът на данните показва, че най-голям брой трудови злополуки (в секторите без ТКЗС) 46,43%, се получават при неправилно манипулиране и поради недостатъчна обученост на работниците, и 19,5% — поради нарушения на технологическия процес и не добър ред на работните места. В ТКЗС, поради неправилна организация, нарушения на технологическия процес и не добър ред на работните места, са причинени 27,6%, а в резултат на недостатъчна обученост по безопасността на труда — 26,4% от всички производствени злополуки.

Изнесените данни показват, че ръководствата на предприятията, профсъюзните органи и организации са подценявали въпросите на безопасността на труда и че възпитателната работа сред работниците по тези въпроси не е била на необходимата висота. Работниците не биват запознавани задълбочено с правилата и нормите по охраната на труда, подценява се наредбата за инструктажа и обучението, не се упражнява ефикасен контрол върху използване на личните предпазни средства. Малко са стопанските съвети и профкомитетите, които на свои заседания задълбочено са обсъждали тия въпроси. Недостатъчно те са контролирали как се

изпълняват мероприятията, залегнали в колективните трудови договори, и дали правилно се изразходват средствата по охраната на труда. Стопанските ръководства не правят анализи за икономическите последици от трудовите злоупотреби и професионалните заболявания, не бележат и не провеждат ефективни мероприятия за изменение на положението. През миналата година ИК на ОНС и ИБ на ОС на БПС на две съвместни заседания обсъдиха този въпрос, но прелом в работата не се получава. Това наложи бюрото на ОК на БКП да се занимае с него. Най-незадоволителна е работата в селското стопанство. С изключение на ТКЗС в Сливо поле, в нито едно от останалите кооперативни стопанства няма специално определено лице, което да се занимава с въпросите на охраната на труда и с техническата безопасност, а с тези функции между другото се занимават главните инженери

Необходимо е ОС на БПС, профсъюзните органи и организации да вземат още по-организирани мерки, да действуват решително пред ръководствата на предприятията и, с помощта на съответните ДСО и министерства да бъдат разработени специални програми и осигурени необходимите средства за постепенно ликвидиране на производствените вредности.

Въпреки стриктните разпоредби, през последните години извънредният труд взема тревожни размери. През 1970 год. той е увеличен със 47,34% спрямо 1968 год. и достигна над 2 мил. часа.

В края на 1970 год. и в началото на 1971 год. ИБ на ОС на БПС разгледа състоянието и причините за трудовите злоупотреби и за полагането на извънреден труд и прие мероприятия за подобряване работата в това направление. По същия въпрос се проведеха отраслеви срещи с директорите и профпредседателите на предприятията. Засилена бе високателността от страна на ОС на БПС и бяха санкционирани редица стопански ръководители, които системно нарушаваха трудовото законодателство. В резултат на това извънредният труд през първото полугодие на 1971 год. в окръга е намален с 13,56% спрямо първия период на 1970 г., в машиностроенето — с 44,34%, в леката и хранителна промишленост — с 18,69%, в транспорта и съобщенията — с 10,84%. Това показва, че взетите мерки са изиграли известна положителна роля. Но тревожи фактът, че в някои предприятия и ограсли тази слабост не се преодолява. Застрашително се увеличава

извънредният труд в ДАТ — товарни превози, и в Локомотивно депо — Русе. В тези предприятия голяма част от работниците до края на полугодieto са положили над 400—500 часа извънреден труд. Те биват системно лишавани от законната седмична почивка. И след като беше отнесен този въпрос в ЦК на Профсъюза и Министерството на транспорта, положението не се промени. Извънредният труд се увеличава в ДКК „Дунавия“, завод „В. Пискова“, Завода за печатни платки, Птицекомбината. Общо в селското стопанство и в хранителната промишленост той е увеличен спрямо първото шестмесечие на 1970 год. с 49,44%, в химията и металургията — със 7,26%, в строителството — със 16,52%. Причините за извънредния труд са най-различни. В някои случаи те са оправдани, но не са малко предприятията, където извънредният труд се полага без основателни причини. Ето защо профсъюзните органи ще трябва да вземат още по-решителни мерки, за да се ограничи извънредният труд, да се пресече увлечението и се търси спорога отговорност от ръководителите, които търсят компенсация в извънредния труд за неуспехи, дължащи се на лоша организация на труда. Профкомитетите следва по-добре и прецизно да разглеждат нуждите от извънреден труд, да се намесват по-решително за спиране на тази вредна тенденция. Изпълнителното бюро на ОС на БПС е длъжно да осигури такова ръководство и такъв контрол над Инспекцията по охраната на труда, че да се издигне работата и на нивото на задачите, да се осигури по-голямо взаимодействие между нея и останалите отдели.

Решенията на Политбюро на ЦК на БКП от 2. IX. и 16. XII. 1969 год. и решение 345 на Секретариата на ЦС на БПС от 11. V. 1970 год. поставят пред профсъюзните органи и организации отговорната задача — физкултурата, спортът и туризмът да се свържат с производството, да съдействуват за укрепването на трудовата и технологическата дисциплина, физкултурата да живее с проблемите на предприятието.

През последните две години в тази насока постигнахме известни успехи — масовизира се и по-системно се провежда производствената гимнастика. За нейното конкретно приложение лекари и научни работници направиха редица научни изследвания. В близо 30 предприятия и учреждения на окръга (завод „Жити“, завод „Арда“, ф-ка „Приста“, завод „Н. Киров“, ЗОИ „Труд“ и други) сега се провежда производствена гимнастика с участието на повече от 10 000 души. Има обаче заводи, като ЛВЗ „В. Коларов“, ДМЗ „Г. Димитров“

тров“, ДНЗ „Л. Таджер“ и др., чиито профкомитети и стопански ръководства я подценяват. Все още не се правят оценки и анализи на резултатите от производствената гимнастика, а здравните органи стоят далече от този въпрос. Липсват добре подготвени ръководители за занимания, както и методисти, които да изготвят подходящи комплекси. От това как профсъюзните органи и организации ще съумеят да заангажират в тази важна задача отделите за НОТ и административните ръководства, зависи успешното ѝ изпълнение.

Друга форма за укрепване здравето на работниците е лечебната физкултура, при която групи диспансеризирани работници и служители възстановяват своето здраве чрез физкултурни упражнения и спорт. Тази форма е най-новата и едва сега се въвежда в предприятията и учрежденията. До сега са изградени 16 групи с 285 души, главно в заводите „Н. Киров“, „П. Караминчев“, „Ал. Атанасов“, „Труд“, „Жити“ и др. На основата на досега натрупания опит тази форма трябва да се разпространи много повече.

Към масовизирането на физкултурата не можем да вървим само по пътя на изграждането на повече отбори по спортове, поради това, че не всички работници могат да участват в тях — особено по-възрастните и младежите, които нямат навики за спортуване. За тях трябва да се организират групи за обща физическа подготовка. В този раздел от работа нашите първи успехи са задоволителни. Досега имаме изградени 78 групи с 1238 участници. Особено добре работят в тази насока профкомитетите в заводите „Жити“, „Найден Киров“, „Георги Димитров“, „Петър Караминчев“ и др. Съществена слабост, обаче, е, че не се следи здравният и производствен ефект от тези занимания. С ликвидирането на всички тези слабости профкомитетите и отдел „Физкултура, спорт и туризъм“ при ОС на БПС трябва да се заемат по-конкретно и целенасочено.

Секретариатът на ЦС на БПС утвърди перспективен план за развитието на масовата физкултура и спорта в периода 1972—1975 год., съгласно който броят на активно спортуващите (занимаващи се 1—2 пъти седмично) в края на 1975 година трябва да достигне 20—25% от числения състав на включените в производството работници и служители, а броят на активните туристи) участвували поне един път месечно в излети) да нарасне до 50% от работниците и служителите.

Това е една огромна и отговорна задача, която може да се реши само чрез коренна промяна в отношението на проф-

комитетите към въпроса за масовизирането на физическата култура и спорта. Трябва да се вземат най-сериозни мерки да се активизират новоизградените съвети към профкомитетите и да се установи още по-близко сътрудничество с комитетите на ДКМС.

Успешното решаване на тази задача зависи и от материалната база за масово спортуване в или около предприятията, в местата за седмичен отдих, край жилищните комплекси. За строителството на такава материална база следва сериозно да се помисли. Неотложна задача е подготовката и правилното използване на наличните и подготовката на нови обществени физкултурни кадри. От изключително значение е възпитателната работа със спортистите. Необходимо е направеното досега да се разширява и да се постави на научни основи. Изследванията, направени от д-р Свирчев, да се популяризират и внедрят в практиката. Още по-пълноценно да се използват здравните работници за разяснителна и практическа работа. Отделът за физкултура, спорт и туризъм при ОС на БПС трябва още по-добре да изучава, обобщава и разпространява положителния опит на заводите и предприятията в нашия окръг и в цялата страна.

Да се осигуряват лечение и почивка за профсъюзните членове и пионерите в окръга е постоянна грижа на окръжния съвет на профсъюзите. Израз на тази грижа е решението на ИБ на ОС на БПС да изкупува всички карти, които ни се разпределят, както и известна част от отказаните от другите окръжни съвети на профсъюзите в страната.

В резултат на това през 1969 год. са използвани на 100 души 15,1 карта, през 1970 год. — 15,3 и през 1971 год. — 16,1 или 14 266 карти. Най-голямо увеличение има броят на картите за екскурзионно летуване.

ОС на БПС дава картите срещу договор на онези профкомитети, които не могат веднага да ги заплатят. Стойността се издължава на вноски. Това дава възможност на всички профкомитети, които със загриженост се отнасят към лечението и почивката на профсъюзните членове, да закупуват разпределените им и допълнително предложени карти. С чувство на отговорност към това си задължение се отнасят профкомитетите в завод „Н. Киров“, завод „П. Караминчев“, ф-ка „Фазан“, завод „Ал. Атанасов“, ККЗ „Ив. Димитров“, ф-ка Приста“ и др. Те предварително установяват нуждите на работниците и винаги са в състояние да използват предложените им допълнително, макар и в последния момент,

върнати от други предприятия или окръзи карти.

Похвална е инициативата на ръководствата на ТКЗС в Сливо поле, които с помощта на ОС на БПС осигуряват лечение и почивка за всички механизатори през месеците януари и февруари в най-хубавите курорти и санаториуми. Този почин трябва да се поеме и от останалите АПК, ТКЗС и предприятия в окръга, тъй като зимният сезон е най-подходящ за отход на селскостопанските и други работници. Тогава и възможностите за осигуряване на карти са по-големи.

Въпреки че броят на профсъюзните карти всяка година се увеличава, те са съвсем недостатъчни, поради което много предприятия и учреждения организират ведомствени почивни станции, главно през летните месеци. Само през 1971 год. в такива станции са почивали към 18 000 работници и служители и 3900 пионери.

Трябва да обърнем внимание, че много профкомитети в ТКЗС — селкоопи и СНС не изкупуват разпределените им карти под предлог, че нямали кандидати, а след това отделни членове на техните профорганизации идват лично в ОС на БПС да търсят карти. Така към 9. VI. т. г. профкомитетите в селското стопанство не бяха изкупили за второто полугодие от 689 — 361 карти, в търговията — от 250 — 132, в транспорта — от 619 — 128. Те бяха преразпределени и използвани в други отрасли. Това говори, че през всеки сезон карти те се търсят, но трябва профкомитетите с по-голяма заинтересованост да се отнасят към нуждите на хората, да изкупуват и оползотворяват всички карти, които им се предлагат. По-голяма инициатива трябва да проявяват някои стопански и профсъюзни ръководства и да организират ведомствени почивни станции.

Жените от нашия окръг представляват 42,5% от заетите в обществения труд лица, а само в промишлеността — 46,6%. Те участвуват активно и в общественно-политическия и културния живот на окръга. Това определя голямата икономическа и обществена значимост на всички проблеми, свързани с жената като производственичка, майка, домакиня и общественичка.

В изпълнение решението на Секретариата на ЦС на БПС от 19. XI. 1969 год. окръжният съвет и профкомитетите полагат грижи, за да укрепват комисиите за работа с жените, установена е добра съвместна работа с окръжния съвет на жените. Проведени са редица мероприятия, с които се цели да се повишава трудовата активност на жените в социалисти-

ческото съревнование и в борбата за технически прогрес, между които — събори на жените-първенки в търговията, здравеопазването и строителството. Вzeti са на отчет и се оказва обществено внимание на жените-рационализаторки и орденоноски. Сега женкомисиите и съветите за работа сред жените по-конкретно и по-настойчиво поставят на вниманието на държавните и стопанските органи проблемите на квалификацията и заетостта на женската работна сила в града и в селското стопанство, подобряване работата на детските заведения и увеличаване на местата в тях. Съвместно със съответните органи се упражнява контрол за спазване законните разпоредби относно охраната и облекчаването на женския труд.

В резултат на голямата организаторска и масово-разяснителна дейност в периода на обществения преглед по закрита на майчинството, нашият окръг беше обявен за първенец, завод „Арда“ се класира на второ място, първенци станали детска ясла № 5 и детска градина „Здравец“. Сега обаче се забелязва известна тенденция на отстъпление от постигнатото по отношение раждаемостта — през първото полугодие на тази година тя е 13,52 на хиляда срещу 13,98 за същия период на миналата година. Това налага да се направи задълбочен анализ на причините и се вземат съответни мерки.

Масовото внедряване на техническия прогрес в производството изисква бързо да се квалифицира, преквалифицира и планоно пренасочва женската работна сила. За тази цел трябва да се състави план за всяко предприятие, за всяко АПК и за целия окръг. Редица нерешени въпроси има в сферата на битовите услуги, търговията, общественото хранене, заведенията за отглеждане и възпитание на деца и много други. Всичко това изисква профсъюзните органи и организации, комисиите за работа сред жените по-компетентно и по-активно да съдействуват правилно да се решават всички проблеми, отнасящи се до жените, да упражняват по-действен обществен контрол върху работата на държавните и стопанските органи в това отношение.

III. ИДЕЙНО-ВЪЗПИТАТЕЛНАТА И КУЛТУРНО-МАСОВА РАБОТА И ЗАДАЧИТЕ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НЕЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Партията е възложила на профсъюзите да работят за възпитанието на работническата класа в духа на комунистическите идеали. Това изисква от нас да разгръщаме идейно-възпитателната работа така, че тя да съдействува за формиране у трудещите се на марксистко-ленински мироглед, патриотично и интернационално чувство, комунистическо отношение към труда и обществената собственост, непримиримост към буржоазната идеология и нейните прояви, любов и преданост към БКП, към КПСС, към великия и непобедим Съветски съюз.

Профсъюзните органи и организации в Русенски окръг, под ръководството на ОК на БКП, насочиха усилията си към провеждане на идейно-възпитателна и културно-масова работа, която да отговаря на тези големи изисквания. Настъпиха изменения в подхода, като в основата се постави единството на обществените и личните интереси. Отдели се по-голямо внимание на съдържанието, на средствата и формите на възпитателната работа, на свързването ѝ със задачите на трудовите колективи.

Положителни са измененията в ръководството и организацията на профсъюзната просвета и пропаганда. Изградиха се по-висши учебни форми — теоретически семинари, научно-технически и икономически конференции, университети. Правилният подбор на пропагандистите съдействува да се повишава идейно-теоретическото равнище на занятията. От утвърдените 300—400 пропагандисти и лектори в окръга половината са членове на БКП, а около 90% имат висше образование. Ритмично провежданите семинари и употребата на технически средства, нагледни пособия и литература повишиха ефективността на профсъюзната просвета и масовата пропаганда. 85% от анкетираните участници в профсъюзните звена заявяват, че изучаването на социално-икономическата политика на БКП им помага да се ориентират по-добре в международните събития и да видят по-конкретно своето място в социалистическото строителство.

Идейно-възпитателната и културно-масовата работа съдействува да се изгражда комунистически мироглед у трудещите се, да се възпитават те в класово-партиен и патриотичен дух. В много заводи и фабрики започна, а някъде при-

ключи събирането на материали из историята на съответното предприятие. Тези материали се използват във възпитателната работа. Резултатно се използваха редица нови форми — светлинно-звукови и говорещи вестници, тематични вечери, празници на патроните, именуване на трудови колективи и т. н. Посредством разнообразни средства и форми трудовите колективи изучаваха героичния път на БКП и успехите в социалистическото изграждане на НРБ. Изучаваният материал бе свързан с ознаменуването на големите политически събития: 25-годишнината на социалистическата революция у нас, Десетия конгрес на БКП, 80-годишнината на БКП. Чествуването на 100-годишнината на Ленин и на XXIV конгрес на КПСС даде възможност възпитателната работа да се насочи към по-нататъшното развитие и укрепване на българо-съветската дружба. Изградените 8 клуба за БСД започнаха ползотворна дейност за популяризиране и творческо използване на богатия съветски опит. Широко приложение намери обществено-политическата и мемоарната литература. Организиран бяха многобройни викторини на теми из историята на БКП, срещи с активни борци против капитализма и фашизма, срещи с писатели, изложби, прегледи-конкурси на профсъюзната художествена самодейност. Тези мероприятия, наситени с много емоционалност, разказваха убедително за постиженията на Родината и окръга ни в годините на народната власт. С големия си емоционален заряд и комунистическа страстност идейно-възпитателната и културно-масова работа довеждат идените на партията до сърцата и умовете на трудовите хора, мобилизират ги за изпълнение на задачите на социалистическото строителство. Израз на творческата активност на трудещите се в окръга са големите успехи в социалистическото съревнование и движението за комунистически труд, особено в предконгресния период.

За да се приведе на научни основи идейно-възпитателната и културно-масовата работа в окръга, отдел МПКД проведе система от разнообразни инициативи — показни мероприятия в ДМЗ „Г. Димитров“, комбинат „Юта“, ККЗ „Ив Димитров“ и други, теоретически семинари, съвещания за обмяна на опит, практикуми и курсове за обучение на културно-масовия актив.

Слабост на отдела за масова пропаганда и културна дейност е, че не е оказал последователна и системна помощ на всички идеологически звена на профсъюзните организации.

Необходимо е да се засили контролът, за да се доведе до край тяхното преустройство.

Настъпилите положителни изменения в идейно-възпитателната и културно-масовата работа след Юлския и Септемврийския пленуми на ЦК на БКП и след пленумите на ЦС на БПС не са характерни за дейността на всички профкомитети и профорганизации в окръга. Все още равнището на идейно-възпитателната работа не съответствува напълно на изискванията на Десетия партиен конгрес. Основен неин недостатък е, че тя не навсякъде се е доближила до живота на отделния работник, до практическите задачи, които решават колективите на предприятията. На редица места тя не е освободена от своя просветителски характер и не е свързана тясно с всекидневната борба против разточителството и безстопанствеността, с основните проблеми на по-нататъшното повишаване ефективността на общественото производство. Редица профорганизации, като тези в завод „В. Пискова“, фабрика „Хр. Богев“, ЛВЗ „В. Коларов“, завод „Червен“, завод „Бор“, ДКК „Бойка“, ДИП „Латекс“ и др. недостатъчно използват идейно-възпитателната работа като мощно средство за укрепване на трудовата дисциплина, за създаване обстановка на непримиримост срещу рушителите на трудовия ред. Все още профкомитетите и профсъюзните културни учреждения в някои от предприятията недостатъчно насочват вниманието на трудещите се към романтиката на социалистическото строителство, към величието на нашето съвремие. Това прави идейно-възпитателната работа недостатъчно действена, недостатъчно мобилизираща.

За да отговорим на големите изисквания и задачи, необходимо е да свържем още по-тясно идейно-възпитателната и културно-масовата работа с проблемите на комунистическото възпитание и задачите на окръга, отрасъла, предприятието, произтичащи от конгресните решения. Най-потложна задача сега е да се изучат документите на Десетия партиен конгрес в системата на профсъюзната просвета и чрез лекции, беседи и доклади. Чрез низовия печат и местните радио-предавания, оперативно, компетентно, умело и ярко трябва да разкриваме смисъла на историческото значение на Десетия конгрес, на неговите решения, както и начина, по който трудовите колективи реализират тези решения. Чрез целенасочената и разнообразна дейност на профсъюзните културни домове, клубовете, библиотеките и кината партийните решения трябва да достигнат до всеки трудов човек. В идейно-възпитателната работа е необходимо да се държи сметка за

влиянието на обществената среда, в която трудовите хора живеят и работят. Особено внимание трябва да се отдели на работата сред младите работници, пътуващия персонал, младежите в общежитията, работниците от предприятията за услуги на населението. Необходимо е да се подобри работата за атенстичното възпитание на работниците и служителите, като се разнообразяват формите и средствата на пропагандата. В тази насока ОС на БПС следва да координира още по-тясно своята дейност с дейността на ОК на Отечествен фронт, Дома на атенста и ОК на ДКМС. Главно мерило за ефективността на възпитателната работа и занаят пред трябва да бъде творческата и трудовата активност на масите, отразена в успешното изпълнение на стопанските и другите задачи.

Неотменна задача на профсъюзните органи и организации е да работят за повишаване образованието на трудещите се. Това се диктува от ускореното внедряване на научните постижения в производството, от масовото привличане на работа на млади хора и кооператори. Данните от социологическото изследване по проблемите на текущото в Русе показват, че 62% от заетите в промишлеността работници са с основно образование. Този процент подсказва огромните трудности, които ще срещнат колективите в усвояването на новата, със сложно управление техника. В момента повишават образованието си 3400 работници. В отделни предприятия, като ДМЗ „Г. Димитров“, ККЗ „Ив. Димитров“, ЛВЗ „В. Коларов“ и други, профкомитетите полагат постоянни грижи за повишаване на образованието, но общо взето вниманието на профсъюзните органи към този проблем е недостатъчно, не отговаря на нуждите. Наложителна е по-добра съвместна работа между ОС на БПС и отделите „Просвета“ в ОНС и ГНС. Чувствува се нужда от стабилизиране на връзките между предприятията и промишлените училища и техникумите, подготвящи технически кадри. Състоянието на образователното дело в предприятията следва да се разглежда периодично и да се вземат мерки за подобряването му. Крайно необходимо е да се направят задълбочени разработки на проблемите на образованието, разработки, които да се базират върху броя на подлежащите на обучение работници и които да представляват част от социално-икономическия план на съответното предприятие. За работниците, които вече учат, трябва да се създадат учебно-консултационни пунктове. Изключително важно е да се упражнява системен

контрол върху успеха и поведенето им в училище. Тук успешно могат да се използват вече създадените традиции на бригадите за комунистически труд.

От голямо значение за повишаване знанията и квалификацията на трудещите се има масовата икономическа и производствено-техническа пропаганда, за която профсъюзните органи полагат системни грижи. Тя се актуализира и обогатява с новите форми. Университетите за специални знания („Студена и гореща обработка на металите“ — ДМЗ „Г. Димитров“, „Идеологическа диверсия“ — Дом на учителя, „Биология и медицина“ — Дом на здравните работници и т. н.) допринасят да се повишава деловата квалификация на участниците. Полезни се оказват и най-масовите форми, лектории, школи за челен опит, школи за комунистически труд, школи за икономически знания и др. Положителен е примерът на профкомитета в завод „Н. Киров“, който, под ръководството на партийния комитет, изработи система от масови форми за пропаганда и обучение с оглед потребностите на АСУ. Този опит сега се пренася в 7 други предприятия. В ДМЗ „Г. Димитров“ пропагандата на технико-икономически знания се съчетава с работата на курсовете за квалификация, в ДХЗ „Г. Генов“, чрез сътрудничеството с БЮНТИ, се създаде система за обучение и масова пропаганда на най-новите достижения в производството на бои. В дните на икономическата мисъл видни български икономисти се срещнаха с икономисти от русенските предприятия и проведоха творчески разговор по приложението на новия икономически механизъм в условията на русенските предприятия. Тези форми на работа трябва да се разширяват и задълбочават.

Наред с политическото обучение на трудещите се от окръга, профсъюзните органи и организации трябва да подобрят решително и професионално-техническото и икономическото обучение на работниците и служителите.

Когато се разработва системата за професионално-техническото и икономическото обучение на колективите, трябва да се постъпи диференцирано, съобразно специфичността на предприятието, характера на труда и различните категории трудещи се. Необходимо е стопанският и профсъюзният актив да се включи по-активно в системата на профсъюзната просвета и пропаганда за изучаване и усвояване теорията на социалното управление.

Десетият конгрес на партията постави важна задача — да се засили трудовото възпитание, като се повишава съзнанието за дисциплина и отговорност в труда, чувството за

опазване и умножаване на обществената собственост, а колективизмът и другарската взаимопомощ да се превърща в норми на поведение, определящи атмосферата на обществената среда. Извършената огромна работа по усъвършенстването на организацията и ръководството на социалистическото съревнование в окръга бе добра предпоставка за ефективна възпитателна работа, за изграждане на ново отношение към труда. Носителите на това ново отношение са хората от първите редици — челници, новатори, рационализатори, борци за технически прогрес, чийто пример нашето общество определя като чест и най-голямо достойнство. Данните от проведената анкета сред работниците в заводите „Арда“ и „Н. Киров“ потвърждават, че първенците в труда участвуват в социалистическото съревнование и движението за комунистически труд напълно убедени в тяхната необходимост и значение, че се вълнуват и борят с недостатъците в работата на предприятието и колектива, че системно повишават знанията и квалификацията си, че се стремят към изграждането на здрави другарски отношения. Следователно напълно правилно възпитателната работа се е насочила към издигане авторитета на първенците, популяризиране на примера им и превръщането му в подражание. Така се внедриха нови форми в културно-масовата работа: вечери на първенците, вечери-портрети, вечери на трудовата слава, вечери на трудовите отличия и т. н. Проведените празници на професията: ден на шивашката професия — завод „Арда“, ден на захаровара — ДЗЗ „Дим. Благоев“, ден на заварчика — ЛВЗ „В. Коларов“, ден на готвача и сервитьора — Дома на търговския работник, възпитават любов и уважение към избраната професия и предприятието. Внедряват се трудовите ритуали: приемане в редиците на работническата класа, връчване на първо трудово отличие, изпращане от редиците на класата и т. н. Интересен и полезен е опитът на профкомитетите в ДМЗ „Г. Димитров“, ККЗ „Ив. Димитров“ и текстилния комбинат „Юта“, които по инициатива на ОС на БПС и под непосредственото ръководство на партийните комитети разработиха единни комплексни планове за възпитателна работа, в основата на които поставиха възлови проблеми на възпитанието. Така се проведеха комплексните мероприятия: „Заводът е наш — стопаните сме ние“ — за отношението към обществената собственост, „Достойни синове на класата“ — за отношението към трудовата дисциплина, „Майсторът — организатор и

възпитател на колектива“ — за ролята и мястото на майстора в производството. Резултатите от трите мероприятия показват, че новият подход в изграждане на възпитателната работа по определени проблеми е правилен. Той дава възможност за диференциране на формите според интересите на отделните групи работници и обединява усилията на отделните профсъюзни културни учреждения и масови организации на територията на предприятието.

Възпитателната работа за формиране на комунистическо отношение към труда и обществената собственост има и сериозни недостатъци. Не навсякъде е осъществена непосредствената връзка с новите критерии и показатели в съревнуването, системата за бездефектен труд, борбата за разкриване на вътрешните резерви в производството.

Нужно е още повече да се разкриват и насърчават моралните и духовните стимули в труда на работника, като се използва примерът на първенците, като се черпи сила от богатите революционни традиции на българската работническа класа, от героичните борби на русенския пролетариат, който е един от първите организирани и верни отреди на Българската комунистическа партия. Чрез разясняване на огромните успехи на нашата страна по пътя на социализма, възпитателната работа трябва да формира чувство на национална гордост и отговорност за делото на социализма, което ние ежедневно градим. Само такава възпитателна работа може да въздейства да се формира будно класово съзнание и непримиримост към буржоазната идеология.

Програмата на БКП, приета на Десетия конгрес, отделя на неговото естетическо възпитание. Профсъюзите са задължително внимателно на духовния облик на новия човек, жени да възпитават у трудовите хора чувството да виждат и разбират прекрасното в изкуството и да развиват у себе си потребността да творят по законите на красотата. Съвременните условия на производство във всички сфери на живота: архитектура и битово обзавеждане на производствените помещения, художествено оформление на фасади и дворове, спазването на промишлената естетика съдействуват в не малка степен да се изгражда естетически вкус у работника, който се отразява както върху духовния му облик, така и върху качеството на неговия труд. Затова материалната среда, в която трудовите хора живеят и работят, трябва повече да се използва като фактор за естетическо възпитание.

Отчитайки важността на естетическото възпитание, окръжната профсъюзна организация прави немалко, за да се

запознават трудещите се с произведенията на изкуствата и литературата, като използва за това най-разнообразни средства и форми: кръжоди, клубове на любителите на изкуствата, университети, лектории, лекции и беседи по проблемите на социалистическото изкуство и идеологическата диверсия в изкуствата. Само в последните две години са организирани повече от 120 срещи с писатели, композитори, художници, актьори и други дейци на изкуствата. По този начин много ценни произведения станаха предмет на разговор между творци и работници. Ръководството на ОС на БПС проведе среща с ръководството на Народен театър „Савва Огнянов“, в която обсъди въпросите на дружбата между актьори и работници, на изграждане на вкус към театралното изкуство. Предстоят такива срещи с ръководствата на другите културни институти. Вниманието на профсъюзните органи и организации към продукцията на културните институти увеличи интереса на работниците към спектаклите и концертите и съдейства да се оформят художествени кригерии у тях.

Определена заслуга за естетическото възпитание имат профсъюзните културни учреждения: домове, клубове, библиотеки и кина. Те разгърнаха полезна и съдържателна идейно-възпитателна работа. Особено активно работят профсъюзните библиотеки, които разполагат с над 360 000 тома книжен фонд и са привлекли 30 000 трудещи се за редовни читатели.

Неизчерпаем източник за естетическо възпитание, за разгръщане на талантите на трудещите се в областта на изкуството е художествената самодейност. Станала потребност в живота, тя изисква непрестанни организационни и финансови грижи, привличане на квалифицирани художествени ръководители и високо художествен репертоар. Профсъюзната художествена самодейност в Русенски окръг е била винаги на едно от първите места в страната. В съществуващите 86 състава участвуват над 3500 работника. В III републикански фестивал те завоюваха 49 лауреатски звания. Ярки представители на профсъюзната художествена самодейност са: хорове в ДМЗ „Г. Димитров“, ЛВЗ „В. Коларов“, ККЗ „Ив. Димитров“, Дома на учителя, Дома на транспортния работник и др.; танцовите състави в завод „Н. Киров“, ЛВЗ „В. Коларов“, ККЗ „Ив. Димитров“, ансамбълът на ОНС, завод „Ал. Атанасов“, естрадните състави при Дома на транспортните работници, Дома на здрав-

ните работници, завод „Жити“, съставът за художествено слово при МДК и много други. Съвместната работа с ГСИК и ОСИК осигурява една по-целенасочена и пълна грижа за състоянието на художествената самодейност. Разработена беше програма за нейното по-нататъшно развитие.

От изнесеното дотук може да се направи изводът, че работата на профсъюзните органи и организации за естетическото възпитание на работниците бележи известно подобрене — опознават се духовните интереси и потребности на трудещите се, обогатяват се съдържанието и формите, повишава се нейната целенасоченост и ефективност. Но са налице и много сериозни недостатъци, които се отнасят както до общите проблеми, така и до дейността на отделните профсъюзни културни учреждения. Основен недостатък на работата за естетическото възпитание е, че в живота на работниците недостатъчно влизат някои видове изкуства. Все още изобразителното изкуство е трудно и неразбираемо за широките трудови маси, недостатъчен е интересът към симфоничната музика, кукления театър за възрастни и т. н. В профсъюзната художествена самодейност осезателно липсват някои жанрове — сатирата, музикалната естрада, не се създават вокални състави за съвременни песни, кръжоци за изобразително и приложно изкуство и др. В много предприятия към самодейците се отнасят като към непълноценни работници, не се уважава техният обществен труд в художествените състави. На много места колективите се измъчват от недостиг на средства, от липса на репетиционни помещения, от организационни неуредици и т. н. Редица състави с високи художествени постижения се ликвидират неоснователно (хорът в ДКК „Дунавия“, сатиричният състав във фабрика „Фазан“, танцовият състав в ДМЗ „Г. Димитров“, естрадният оркестър и танцовият състав в ДИП „Дунарит“, всичките състави в КЗ „Девети септември“ и т. н.). Не са решени редица въпроси на профсъюзните културни учреждения. Създаден е, но не работи Домът на културата в завод „П. Караминчев“. Години наред много профсъюзни библиотеки се задушават в недостатъчната си база и лоши условия на работа: Дом на транспортните работници, ГТП „Здрава храна“, ДХЗ „Г. Генев“, ДАТ — където за една година библиотеката три пъти смени помещението, СНИ „Образцов чифлик“, където библиотеката бе преместена в неподходящо помещение и т. н. Допуснати са редица нарушения в щатната дисциплина при назначаването на библиотечни работници. Това

пречи на развитието на профсъюзното библиотечно дело. Незадължителна е дейността на Дома на културата в СНИ „Образцов чифлик“, където не се предявява възискателност за подобряване на базата и за разгръщане на по-ефективна дейност. Възможност да се разшири базата има и Домът на транспортните работници, но неговото ръководство не проявява достатъчно инициативност. Много по-добре трябва да се пренесе работата на домовете в предприятията.

Цялостното подобряване на идейно-възпитателната и културно-масовата работа на окръжната профсъюзна организация изисква да продължи с още по-голяма сила преустройството на възпитателната дейност и привеждането ѝ на научни основи, като се съобразява тя с духовните интереси и потребности на различните групи трудещи се, с големите задачи на трудовите колективи. Много по-големи и системни грижи трябва да положат ОС на БПС и главно отдела МПКД за подбора и обучението на културно-масовия актив и пропагандисткия кадър, много по-голямо внимание трябва да се обърне на това — да се подобряват в организационно отношение профсъюзните културни учреждения, да се изработват концепции за развитието на базата на културните учреждения, да се развиват и усъвършенствуват профсъюзната художествена самодейност, библиотечното дело и радиопропагандата. Трябва да се обогатяват формите и усъвършенствуват методите на работа. Грижата за възпитанието на новия човек следва да се превърне в първостепенен дълг на окръжната профсъюзна организация.

IV. ДА ИЗДИГНЕМ ОРГАНИЗАТОРСКАТА РАБОТА ДО РАВНИЩЕТО НА ЗАДАЧИТЕ!

Окръжната организация се състои от две градски, една районна и 19 общински организации и наброява 96 507 членове, организирани в 586 първични организации. Цеховите организации са 496, а профгрупите — 3991.

Този сложен обществен организъм изискваше ОС на БПС да повишава научното равнище на ръководната си дейност. Създаден в духа на Юлските решения на ЦК на БКП от 1968 год., той трябваше да се утвърди като единен ръководен орган на окръжната организация.

Под ръководството и с близката помощ на ОК на БКП апаратът на ОС на БПС бе комплектуван с подготвени кадри. В дейността му се внесоха по-голяма възискателност и

дисциплина, засили се критичният подход в работата на мощните му органи. Посредством перспективното планиране, социологическите методи и средства за опознаване на действителността, чрез използване на модели и прилагане на системно-комплексен подход при проучването, разработването и решаването на проблемите, равнището на ръководната му дейност нарасна. Пленарните заседания се провеждаха редовно, подготвяха се продължително, отличаваха се с актуалността на обсъжданите въпроси и с обоснованите си решения. За сравнително кратко време успяхме да разработим програми за дейността на организациите по такива важни проблеми, като: намаляване на текучеството на работната сила и повишаване на трудовата дисциплина; внедряване на Саратовската система; подобряване организацията и съдържанието на социалистическото съревнование.

Организаторската дейност, която ОС на БПС извърши за разработката и изпълнението на тези програми, както и отчетените по-горе изменения в стила и методите му на работа, му създадоха по-голям авторитет сред профсъюзните организации и обществеността.

Успехите от изпълнението на решенията не са малки. Те, обаче, можеха да бъдат по-добри, ако не бяха трудностите от организационен характер. Още през първата година недоволствителното организационно състояние на първичните профсъюзни организации се оказа главната бариера за изпълнението на взетите решения и на поставените задачи от висшестоящите партийни и профсъюзни органи. Това наложи ИБ на ОС на БПС да се насочи към подготовката на пленум по организационните въпроси.

С помощта на членовете на ОС на БПС отдел „Организационен“ извърши проверка на състоянието на профсъюзната демокрация, на стила и методите на работа на профкомитетите, на организационната дисциплина в 82 първични организации. В 48 организации с над 500 члена проучването се извърши чрез социологическо изследване. Важно място в подготвителните мероприятия зае обстоятелственият анализ на състава и деловите качества на профпредседателите и членовете на профкомитетите. В ККЗ „Ив. Димитров“ бяха експериментирани нашите предварителни виждания за организация на информацията в първичната организация и на система за контрол върху изпълнението на решенията. Обсъден бе опитът на завод „Н. Киров“ и завод „Жити“ по участието на заводските профкомитети в перспективното планиране на

социално-икономическото развитие на трудовите колективи. Изследвани бяха обхватът на работниците и служителите в профсъюзите и равнището на средната членска марка

Подготвян в продължение на повече от година, пленумът на ОС на БПС, проведен на 3. II. т. г., задълбочено обсъди редица възлови въпроси: инициативността и самодейния характер на организациите; ролята на общото събрание (конференция); нивото на критиката и самокритиката; работата на профкомитетите с актива; равнището на производствените съвещания; състоянието на организационната дисциплина; съвместната работа и взаимоотношенията със стопанските ръководства; подбора, обучението и възпитанието на кадрите и актива; научността в ръководството на първичните организации от страна на ОС на БПС; обобщаването и популяризирането на челния опит и други. Изводите и оценките по посочените въпроси послужиха като основа за тяхното обстойно разглеждане на отчетно-изборните събрания и конференции.

Решенията на пленума на ОС на БПС по организационните въпроси, които отчетно-изборните събрания и конференции конкретизираха в своите резолюции, са добра програма за укрепването на първичните организации в окръга.

Налице са и първите резултати от изпълнението на така разработената програма. Най-важните от тях са: нарастващата активност на първичните организации, ярко изразила се в чест на 80-годишнината на БКП; по-добрият подбор на профкомитетите; засилването на критичността в общите събрания и конференции; подобряването на плановостта и проблемността в профсъюзната работа. Сега профорганизациите по-активно се занимават с проблеми, характеризирани тяхната защитна функция, от което нараства техният авторитет. Много по-често работници и служители търсят профсъюзните органи за решаване на трудови спорове и за уреждане на социално-битови въпроси. Нараства и приемът на нови членове. За периода от 2 години окръжната организация се е увеличила с 9467 члена, като по-голямата част от тях са приети през първото полугодие на 1971 година.

Голям брой организации повишиха своята дееспособност. Постепенно укрепват и някои доскоро слаби организации, между които са тези във фабрика „Латекс“ — Бяла, завод „Бор“, МЦ „Сердика“, ПК „Строителни материали“. ДТП „Балкантурист“, Психодиспансера, Техникума по електро-техника и други.

Въпреки безспорния напредък, особено що се отнася до

активността, с която организациите се занимават с производствените задачи, много са още проблемите, които трябва да се решат, за да отговори тяхното организационно състояние на изискванията на Десетия партиен конгрес. Решенията на XVII пленум на ЦС на БПС „Да се подобрява всеотдайно цялостната организаторска работа на профсъюзите, да се води настойчива борба против всякакъв шаблон, консерватизъм, декларативност и регламентиране дейността на профсъюзните ръководства и организации“, ясно показват какъв следва да насочим нашите усилия.

Кои са най-важните проблеми, на които трябва да отделим още отсега по-голямо внимание?

Необходимо е още повече да се развият **самодейността, инициативността и творческата активност** на нашите организации.

Оценявайки правилно голямото значение на местната инициатива и творчество, в своята досегашна практика ИБ на ОС на БПС се предпазваха от декретиране и регламентиране на дейността на първичните организации. Работниците от апарата на ОС на БПС се стремяха да съблюдават самодейното начало в живота на организациите. Това помогна да имаме области в профсъюзната дейност, където инициативността на първичните организации се характеризира със своята непрекъснатост, постоянно развитие и усъвършенстване. Такива области са социалистическото съревнование, културно-масовата работа и други.

Но не е такава работата по редица отдавна назрели проблеми на трудовите колективи. Така например, движението за култура в производството, труда и бита има стихийен характер. Нашите организации не са откликнали цялостно на движението за икономия на суровини и материали в духа на съвместното решение на ИБ на ЦС на БПС и Министерството на снабдяването и държавните резерви от 17 май т. г.

Липсата на творчески подход в работата на някои профкомитети личи от решенията, които вземат. Вместо в тях ясно да се вижда, какво трябва да се свърши от организацията, в какви срокове и кой отговаря за това — решенията често представляват постановки от ръководни документи или пожелания.

Има организации, в мероприятията на които участват само активът и малка част от членовете. Липсват творчество и инициативност за утвърждаване на форми, съобразени с условията на производствено-стопанската дейност, особено

в предприятията на многосменна работа, в автотранспорта, в селското стопанство. Не е преодоляна практиката да се провеждат общо заводски мероприятия и с това да се отчете дадена задача, поради което редица цехови организации и профгрупите не са център на профсъюзната дейност (ЛВЗ „В. Коларов“, ДКЗ „Ив. Троенски“, СУ „Водно строителство, ф-ка „Бойка“ в Бяла, промкомбината във Вятково, кооперативните стопанства в Караманово, Тръстеник и Иваново).

Необходимо е профкомитетите по-старателно да подбират такива форми и средства за работа, които да гарантират масовото и трайно обхващане на членовете, да проявяват по-голямо творчество при решаването на всички проблеми на профсъюзната дейност. Задача на отделите на ОС на БПС е да помагат да се осъществява всяко начинание на профкомитетите, имащо значение за развитието на самодисциплина и творческия подход в живота и дейността на организациите.

Трябва да продължат грижите за издигане **ролята на общото събрание (конференция)** като основна форма за проявление на профсъюзната демокрация.

Решенията на ОС на БПС за подобряване на организационното състояние на първичните организации насочиха вниманието на профкомитетите към общото събрание (конференция) като към висш ръководен орган на първичната организация. Предприемат се мерки за редовното провеждане на събранията, да не се заменят те със съвещанията на актива и с други общо заводски мероприятия; засилиха се грижите за предварителната и по-задълбочена подготовка на решенията; за ликвидиране ограничеността в дневния ред, за своевременната му разгласа сред членовете (делегатите) и т. н.

Но отделни организации продължават да допускат старите недостатъци както в планирането, така и при подготовката и провеждането на общите събрания (конференции). Ето защо за общото събрание (конференция) на първичните организации всички профкомитети трябва да полагат далеч по-големи грижи. Общото събрание (конференция) следва все повече да се утвърждава като важно средство, чрез което у членовете да се изгражда и развива правилно отношение към организацията, като към организация своя, която им помага да отдават с готовност сили и средства в полза на цялото общество.

Вътрешно-организационната дисциплина е подобрена, и

това е един от факторите за досегашните успехи на окръжната организация. Най-вече помогна повишената изискателност, с която ОС на БПС се отнася към профкомитетите. Положителни изменения в организационната дисциплина настъпиха и с промените в ръководствата на редица организации.

Но оценката за състоянието на организационната дисциплина след отчетно-изборната кампания е, че нейното равнище продължава понякога да затруднява изпълнението на задачите. Така например на група профкомитети не им стигна цяло полугодие, за да организират окръжния преглед на резервите в производството. Други не изпълняват задълженията си във връзка с анализите на охраната на труда и заболяемостта. Недисциплинираност проявяват профкомитетите в автостопанствата на ДАТ и в жп депо, които не провеждат линия на решително ограничаване на извънредния труд, не се противопоставят решително и категорично на администрациите.

В началото на м. февруари т. г. ОС на БПС остро осъди случаите на безразличие към законните права и интереси на профсъюзните членове, засегнати от бюрократичните действия на отделни административно-стопански ръководители. Порицани бяха постъпките и на някои бивши профпредседатели, злоупотребили със служебното си положение за лично облагодетелствуване. Но за съжаление отново бяха разкрити, макар и като изолирани явления, нарушения на законността, извършени от профпредседателите в Птицекомбината и завод „П. Караминчев“. Разкрити са нови нарушения на финансовата дисциплина, извършени от някои профкомитети и ръководства на ВСК. Тези факти показват, че контролът върху работата и поведението на нашите кадри и активисти, както от страна на ОС на БПС, така и от страна на организациите, не бива да отслабва, че възпитателната работа с тях следва да се засилва.

Сериозна пречка за преодоляване на посочените от XVII пленум на ЦС на БПС недостатъци продължават да са някои слаби страни в стила и методите на работа на профкомитетите.

Подобряването на организационното състояние и организаторската дейност на профорганизациите изисква от профкомитетите да засилят работата си с широк актив, да утвърдят колективния метод в своята практика. ОС на БПС многократно е обръщал внимание на тази важна страна от сти-

ла и метода на ръководство. Отдел „Организационен“ е извършвал проверки, помагало е на редица профкомитети — в ЛВЗ „В. Коларев“, ДМЗ „Г. Димитров“, завод „П. Караминчев“, ККЗ „Ив. Димитров“, ф-ка „Фазан“ и др. В резултат на това се увеличи броят на профкомитетите, които все по-добре разбират огромната роля на актива в многостранната дейност на профорганизациите.

Въпреки това, има профкомитети в окръга, които примитивно схващат и формално прилагат колективния метод. За тях колективността се изразява в присъствието и изказванията на всички членове в заседанията, а не в тяхното и на актива ангажиране с работа по подготовката, организацията и изпълнението на решенията. Белег за недостатъчна работа с актива е, че само няколко месеца след отчетно-изборната кампания се оформиха пасивни членове на профкомитети и бездейни комисии към тях (Междудооперативно угостелно стопанство „Дунав“, ДСО „Трансстрой“, ДП „Електропроизводство“, клон № 2 на ДАТ, селкооп в Писанец, СП „Комунални услуги“ в Борово, ГНС — Бяла). Поради това, редица задачи в съответните организации не се изпълняват.

Належащо е всеки профкомитет и особено председателите да оценят голямото значение на възвличането на всички членове на профкомитета и на останалия актив в обсъждането и изпълнението на задачите. Без това не е възможно да нараства дееспособността на организациите.

Все по-голямо става значението на съвместната работа и взаимоотношенията на профкомитетите с административно-стопанските ръководства. Имаме много положителни примери в това отношение (комб. „Юта“, зав. „Жити“, ф-ка „Фазан“, ЗОИ „Труд“ и други). Но общо взето умението да се работи със стопанските ръководства, като черта в стила на редица профкомитети не отговаря на изискванията. Затова именно в МЗ „Червен“, СП „Комунални услуги“, ф-ка за безалкохолни напитки, ТКЗС — Писанец, ЛВЗ „В. Коларов“, жп депо, ф-ка „Приста“, КЗ „9-ти септември“, ф-ка „Латекс“ много задачи от социално-битов характер, по охраната на труда, по здравеопазването не се решават съобразно нормативните и законни разпоредения. Много са въпросите, които не може да се решават без активното участие на представителите на профсъюзните организации в работата на държавните и стопанските органи (участието на работниците в управлението на производството, нормирането, заплащането и охраната на труда, заводското и общо-

селищното комунално-битово обслужване и т. н.). При обсъждането и решаването на тези въпроси профсъюзните органи и организации трябва да се намесват като организирана сила против бюрократичните прояви и извращения, да се намесват по силата на своите права и със своя авторитет.

Отчетният период е характерен с това, че се засилват ролята и влиянието на профсъюзните организации за въвеждане на трудовите колективи в управлението на производството. Това става като се укрепват стопанските комитети и общите събрания (събрания на пълномощниците), добре се организират производствените съвещания, като се реализират работническите предложения.

В окръга функционират 121 стопански комитети с 1664 члена, 66 събрания на пълномощниците с 9779 члена и 55 общи събрания. Или средно 26% от целите колективи участвуват пряко в решаването на най-важните проблеми на стопанските предприятия и организации. Ето защо ОС на БПС и профкомитетите положиха много грижи за тяхното укрепване и активизиране. Бяха направени проверки и внесени оценки в ИБ на ОС на БПС и в бюрото на ОК на БКП. Сега стопанските комитети и общите събрания по-задълбочено разглеждат въпросите, регламентирани от Правилника за държавните стопански организации, занимават се с проблемите на техническия прогрес, дисциплината, битовите условия, охраната на труда и т. н. Има обаче още стопански комитети и общи събрания, които се свикват инцидентно, профкомитетите и стопанските ръководства не контролират изпълнението на взетите решения, работниците в тях проявяват пасивност.

Под прекия контрол на ОС на БПС при избора на новите стопански комитети се подобри чувствително техният състав — сега 55,7 % от членовете им са работници и нисови ръководители. Това задължава профкомитетите да се грижат системно тези работници да повишават икономическите си знания, за да могат активно да участвуват в работата на стопанските комитети. Изготвянето на текущи и перспективни планове за работа на колективните органи за управление трябва да стане практика на всички профкомитети и стопански ръководства. Те трябва да упражняват строг контрол върху изпълнението на взетите решения и да намерят формата, чрез които периодично да информират колективите за работата на тези органи.

В много предприятия производствените съвещания се про-

веждат по предварително изготвени годишни планове. Общественият преглед на резервите в производството помогна чувствително да се подобрят редът и контролът по приемането, разглеждането и внедряването на работническите предложения. Сега тези въпроси са регламентирани със заповед на директора и се контролират от профкомитетите, и това повиши интереса на работниците към съвещанията, а броят на предложенията се увеличава. Трябва да се положат усилия това да стане постоянна практика.

Въпреки известните успехи за повишаване научността в ръководството на профсъюзните организации, не всичко се извършва както трябва. В стила и методите на ОС на БПС и неговото бюро, по ръководството на профорганизациите има недостатъци. Един от тях е, че информацията за взетите решения понякога не стига до долу, особено до цеховите профорганизации и профгрупите. Поради това част от низовия актив не знае какви проблеми са обсъждани в ОС на БПС, ЦК на БПС и ЦС на БПС и кои са произтичащите от тях задачи. Проверката в 12 организации от промишлеността, извършена през м. юли т. г., показва, че само една трета от профгрупорите добре познават задачите на прегледа на резервите в производството.

Информацията от долу нагоре общо взето има. Не може да се каже, че ОС на БПС не се информира за това, как първичните организации изпълняват решенията на висшестоящите партийни и профсъюзни органи. Но набраната информация често тръгва по дългия път на писмените обобщения, за да се внесе в ИБ, да подготвим пленум или да се отчетем пред бюрото на ОК на БКП. Така се стига до решения, понякога повтарящи взетите по други поводи такива. А за непосредствено въздействие върху организациите, неизпълнили дадени задачи, не се отделя достатъчно време, поради което и голяма част от тези задачи не се изпълняват. Причината е, че за организацията и проверката на изпълнението се отделя по-малко внимание.

Следователно, трябва да се повиши ефективността на проверките, извършвани в организациите. Мероприятията извън първичните организации следва все повече да намаляват. Необходимо е да се доусъвършенствува и картотеката на ОС на БПС по изпълнение на решенията. Много решително трябва да преустроят своята работа в това направление отделите на ОС на БПС и най-вече орготделът.

В най-скоро време трябва да се подобри системата за

обучение на кадрите и актива. Необходимостта от по-добра организация и по-богато и актуално съдържание на обучението на профсъюзните кадри се обуславя както от задачите на профсъюзите, определени в програмата на партията, така и от обнрвяването на нашите профкомитети.

През отчетно-изборната кампания бяха решени важни въпроси, засягащи състава на профкомитетите. Увеличи се в тях числото на работниците и специалистите, на по-младшите, на тези с по-високо образование и на жените. Тенденцията на застаряване на шатните профпредседатели е ограничена. Преди две години само двама, а сега една трета от тях са на възраст до 35 години. Но тези положителни промени не бяха възможни без да бъдат избрани значителен брой нови хора. Сега 51,11% от членовете на профкомитетите изпълняват възложената им работа за първи път. От председателите им 42% са новоизбрани, нови са 60% от завеждащите комисии. Явно е, че на настоящия етап работата на профкомитетите се затруднява от липсата на опит на новото им попълнение.

Отчитайки този факт, ИБ на ОС на БПС прие перспективна програма за обучение. Като първа стъпка от нейното осъществяване бяха проведените през юни т. г. в Русе и Бяла тридневни курсове с профпредседателите и завеждащите комисии. В тези курсове значителна част от основния актив получи необходимия минимум от знания. Но такъв минимум от знания още не е предаден на целия низов актив. Обучението, което се организира от профкомитетите не е завършено, не само поради съвпадането на тази задача с летния период, а и поради подценяване. Тъкмо поради подценяване на въпроса 3—4 месеца след отчетно-изборните събрания организациите в Електропроизводство, ЗММ „Ст. Караджа“, ф-ка „Лукс“, Завод за тръбна мебел. Пристанищно управление. ДСП „Булгарплод“, Напонтелна система, Промислено-строителен район не бяха организирали обучение. Системата, на обучение следва да се подобри, като се повиши в тази насока активността на всички функционални отдели на ОС на БПС. Всеки от тях наравно с отдел „Организационен“ трябва да носи отговорността за обучението на актива, с който работи. За да бъдат обхванати максимален брой активисти в системата на обучението, необходимо е да се разнообразят формите, като се издават печатни материали и се изисква самостоятелното им изучаване, като се усъвършенствува обучението в процеса на прогектата, като се засили помощта на профкомитетите за обучение на място, а обучението, органи-

зирано от ОС на БПС, да се осъществява на по-малки групи. Значително място в обучението трябва да заеме изучаването на решенията на висшестоящите партийни и профсъюзни органи.

За разработването и решаването на организационните проблеми през отчетния период ОС на БПС се опираше на отдел „Организационен“, а в организаторската работа за тяхното решаване участваха наред с отдела и председателите на ОКПС и завеждащите отраслеви комисии. За извършеното досега както на отдела, така и на председателите и завеждащите може да се даде положителна оценка. Отдел „Организационен“ следва, обаче, в бъдеще да играе много по-активна роля за изпълнението на организационните задачи. Необходимо е ОС на БПС, всички негови органи и работници да отделят още повече време за помощ и контрол над дейността на профкомитетите, особено на тези в селата, повече да работят в първичните организации, за да укрепват те, да стават все по-дейни и инициативни, способни да решават задачите, поставени от Десетия партиен конгрес и решенията, които ще вземе Седмият конгрес на Българските профсъюзи.

Другарки и другари,

Завършвайки, трябва да подчертаем, че дейността на окръжната организация на Българските професионални съюзи в Русе, на нейния окръжен съвет и на изпълнителното бюро през отчетния период бележи сериозен ръст, и това потвърждава правилността на партийните решения и изисквания за издигане ролята и разширяване участието на профсъюзите в живота на нашето общество.

Чувствително се подобри работата на окръжната профсъюзна организация по подбора и издигането на кадрите. Както в окръжния съвет, в неговото изпълнително бюро и в помощните му органи, така и в профкомитетите бяха избрани опитни профсъюзни кадри, специалисти, първенци в производството, които на дело са доказали своята убеденост в правилността на партийната политика, проявяват вкус към обществената работа и усет към новото, имат подход към хората и умеят да виждат задачите в перспектива.

Сериозни изменения настъпиха в планирането, проблемността и подхода в дейността на окръжния съвет на БПС.

Подготовката на пленумите се извършваше задълбочено, в нея вземаха участие всички членове на пленарния състав и специалисти, използваха се резултатите от социологически изследвания, анкети, наблюдения и други.

Установи се известен контрол върху изпълнението на решенията на висшестоящите партийни и профсъюзни органи и на ИБ на ОС на БПС.

Изпълнителното бюро успя да осъществи по-пълна координация и правилно взаимодействие между функционалните отдели и отраслевите органи на ОС на БПС.

Всичко това помогна да се повиши равнището на профсъюзната дейност в окръга, да се издигне нейният авторитет, да се измени и отношението на държавните и на стопанските ръководства към дейността на БПС. Особено осезателни са успехите в икономическата дейност на профсъюзите, постигнати като се усъвършенствуваха организацията и ръководството на социалистическото съревнование и като се поставиха в неговата основа обещанията на колективите, като се подобри идейно-възпитателната и културно-масовата дейност и се активизира организаторската работа на профсъюзните организации.

Трябва определено да подчертаем, че нашите успехи се дължат преди всичко на конкретното и близко ръководство на окръжната партийна организация и на нейния окръжен комитет. Почти няма тримесечие през отчетния период, в което изпълнителното бюро на ОС на БПС да не е докладвало в бюрото на ОК на БКП по основни въпроси на профсъюзната дейност, а на заседанията на ИБ да не е присъствувал някой от секретарите, завеждащи отдел, или сътрудник на комитета. Всеки наш пленум се е предшествовал от партийни решения по въпросите, които са разглеждани. За основа при разработване критериите на социалистическото съревнование, условията на движението за комунистически труд и техническия прогрес, мерките за подобряване идейно-възпитателната и организационна работа са служили и служат преди всичко конкретните разработки и решенията на пленумите на ОК на БКП: по икономическата ефективност на промишлеността и селскостопанското производство; състоянието и използването на трудовите ресурси; приложението на АСУ и КАПП в различните отрасли на народното стопанство и други.

Близка и конкретна е помощта, която получаваме от ЦС на БПС най-вече чрез неговите решения и указания, които

ни насочват не само към най-важните и неотложни проблеми, но и към пътят и средствата за тяхното осъществяване

Като отчитаме успехите в нашата дейност, ние оценяваме постигнатото досега, като добра основа, върху която следва ИБ на ОС на БПС да разгръща по-нататък работата за изпълнение на задачите, които произтичат от решенията на Десетия партиен конгрес на БКП, от самия живот.

В нашата дейност съществуват още много слабости, има нерешени проблеми. Все още не сме пренесли центъра на цялостната профсъюзна дейност в цеховите профорганизации и в профгрупите, не всякога стигаме до отделния профсъюзен член. Това с особена сила важи за профорганизациите във от гр. Русе, особено за тях в селското стопанство.

Налице са още много формализъм, примитивизъм и шаблон в работата на редица организации. Често пъти се провеждат много на брой, но без особена ефективност мероприятия. Това се отнася особено за охраната на труда и здравеопазването, за укрепване на трудовата, технологичната, плановата и финансовата дисциплина, за засилване моралната и идейно-възпитателната страна в движението за комунистически труд. В това отношение Изпълнителното бюро на ОС на БПС трябва да организира много по-конкретна и по-целенасочена работа, с оглед дейността на профсъюзните органи и организации по този въпрос да се открие и стане по-ефективна. Предстои ни особено сериозна съвместна работа с ИК на ОНС и с ръководствата на АПК по социалистическото съревнование и рационализаторската дейност в селското стопанство и за засилване грижите за механизаторите. Извършеното до сега по научната организация на съревнованието в някои ТКЗС и ДЗС трябва да се разпространи и в останалите, да се реши въпросът за материалното стимулиране на рационализаторите, за административното ръководство на съревнованието и рационализаторската дейност в селското стопанство и за включване на КТД в ТКЗС и АПК. Още повече трябва да се подобри съвместната ни работа и с ИК на ГНС, ОК на ДКМС и ОС на НТС.

Много по-активно трябва да се включат профсъюзните органи и организации в подготовката на пленума на ОК на БКП: „За издигане ролята на работническата класа“, а след неговото провеждане да се разработят и практически проведат система от мероприятия, както от ИБ на ОС на БПС така и от всяка отделна профорганизация за изпълнение поставените от пленума задачи, с оглед издигане на много по-

високо ниво ролята на работническата класа в окръга за подобряване на развитото социалистическо общество.

Всичко това показва, че критиката в доклада пред Десетия конгрес на БКП, адресирана до профсъюзите: „Профсъюзните органи и организации не използват напълно правата, които те притежават, за участие в управлението на производството. Съвършено неудовлетворително изпълняват задълженията, които те носят, за защита на непосредствените интереси на трудещите се. Това са едни от основните недостатъци на профсъюзите, които снижават техния авторитет сред трудещите се, намаляват тяхната действена сила и значение като школа за управление, като школа за комунизъм“, важи с пълна сила и за нашата окръжна профсъюзна организация.

Ето защо ние сме длъжни непрекъснато да подобряваме и усъвършенствуваме всестранныя дейност на всички профсъюзни органи и организации в окръга, да мобилизираме всички свои сили и творческа енергия, за да издигнем равнището на профсъюзната работа до нивото на задачите, които поставя Десетият партийен конгрес, да отговорим на потребностите на съвременния етап на нашето социалистическо развитие.

Нашата най-важна, непосредствена задача сега е да разгърнем още повече творческите сили на работническата класа, на всички трудещи се в окръга за достойно изпълнение плана за 1971 год., навреме да се подготвим за още по-големите задачи през следващата година и, като разкриваме и използваме всемерно резервите в производството, да превърнем съревнованието в творческа надпревара за предсрочно изпълнение на Шестата петилетка — с това да създадем условия за преминаването към 5-дневна работна седмица.

Настоящата конференция изразява увереност, че профсъюзните органи и организации, всички профсъюзни дейци и активисти, всички профсъюзни членове в окръга ще разгърнат всенародно социалистическо съревнование за осъществяването на историческите решения на Десетия конгрес на Българската комунистическа партия, на грандиозната програма за изграждането на развито социалистическо общество, че русенската окръжна профсъюзна организация ще оправдае голямото доверие на Партията и с енергия, достойна за великите идеали на работническата класа, ще продължава да върви в челните редици на страната, ще дава своя принос за тържеството на комунизма.

ОКРЪЖЕН СЪВЕТ
НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРОФЕСИОНАЛНИ СЪЮЗИ —
РУСЕ

